

BUDAPESTI NAPLÓ

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
József-körút 18.

Főszerkesztő:
VÉSZI JÓZSEF.

Felelős szerkesztő:
BRAUN SÁNDOR. A SZERKESZTŐSÉG.

Kiadja:

Égész évre 28 k., (4), 1/4 évre 14 k., (7), 1/4 évre
7 k., (3.50), egy hónapra 2 k. 40 fillér, (1.20 frt).
Egyes szám Budapesten 8, vidéken 10 fillér.

Kalmároknak becsülete.

Budapest, szeptember 15.

(s.) Nem védelem, hanem panegirizs az a beszéd, amellyel tegnap Láng Lajos Debreczenben az ipart és kereskedelmet dicsőítette. Ez a panegirizs csupa melegség, fény és magas szárnyalás. Melegséget a meggyőződésnek érzésé hevílt ereje, fényt a história ragyogó tanúságtétele, szárnyalást az igazság hirdetésének nemes bátorsága kölcsönözött neki. Hogy mégis a védelem hivatása jutott ennek a nemes szépségű, dicsőítő beszédnek, arról nem Láng Lajos tehet, aki elmondotta, hanem azok, akik egyebeket mondtak ő előtte. És ez a hivatása, úgy emléik nekünk, nem hogy ártott volna a beszéd harmonikus hatásának, hanem még emelte az értékét, megsokszorozta önmagában is nevezetes jelentőségét.

Arról bizony nem tehet sem a miniszter, sem a magyar iparos- és kereskedőosztály, hogy védőbeszéddé válik ma nálunk még az ünnepi beszéd is, amely a kereskedelem és ipar ünnepén elhangzik; hogy az örömtűz, amelyet az ünnepen gyújtanak, nemcsak világit, hanem éget is, főléget egy csomó rágalmat és előítéleteket. Mert minek vannak rágalmak és előítéletek?

Mikor a miniszter ünnepi beszédében fölidézte Debreczen multját, onnan is a nemes kalmárok régi dicsőségét, akkor ezzel csak egy nagy igazságot akart megvilágítani. Hogy ezzel a világossággal megsemmisítő napnali fény hatol be a hazugság sötét és dohos odúba is, ezért vessenek magukra a sötétség és hazugság emberei. Aki igaz uton akar járni, az csak halás lehet ezért a világosságért, amelyet szerencsés inspirációval hívott elő Láng Lajos azon a helyen, amely klasztrikus földje a történelmi magyar kalmárság-

nak. Mert nem véletlen az, hogy a miniszter éppen Debreczen városából küldötte világgá az ő szózatát, hogy világosítsa meg a sötétben tapogatózókat utjára, hogy oszlassa el a tépelődők kétségeit, az elfogultak előítéleteit és a rágalmazók hamisságait. Nem csupán hangulatkeltség okából hivatkozott két magyar királyunk kiváltságveleire, amelyek a magyar városok között a legelső sorába emelték Debreczen városát. Ez a hangulatos hivatkozás egyúttal ércnél keményebb argumentum. Meggyőző bizonyossága annak, hogy a magyar kereskedelem és a magyar ipar nemcsak nem kisebbség, de nem is kevésbé történelmi jelensége a magyar társadalom organizmusának, mint a földművelés; hogy tehát azok, akik a jelenségeket nem csupán a maguk belső tartalma és értéke, hanem egyszerűen a külső patinája szerint is osztályozzák, azok is kötelesek megbecsülni a tisztas polgári foglalkozásokat, amelyeket jövevény mivoltuk miatt lenézni hajlandók. Igenis, az iparnak és kereskedésnek is van Magyarországon történelmi múltja, még pedig nemzeti történelmi múltja, amely egyik legmagyarabb város multját ékesíti. Debreczen, a magyar nemzeti érzésnek, a magyar kultúrának, a magyar dicsőségnek egyik legerősebb vára, egyúttal egyik legrégibb fészke a magyar kereskedelemnek is. Ebben a fészkekben élnek százai óta nemcsak otthon van a kereskedelem, hanem diszt és erőt is adott mindenha és ad ma is az ő régi otthonának. Méltán hivatkozott Láng Lajos ennek a nevezetes történelmi városnak multjára és jelenére, mikor azt vitatta, hogy a kalmárságban és a mesterségekből épp úgy lehet és van is nemzeti lélek, mint azokban a társadalmi osztályokban, amelyeket nálunk csodálatos konokssággal neveznek kizárólag nemzeti és

uri osztályoknak. Hires Debreczen városa a multban és a jelenben egyaránt hatalmas dokumentum ennek a felfogásnak az ellenkezője mellett. Az a város, amelyben a kereskedésnek ma is a régi patricius családok, a Szabó, Zádor, a Csanak familiák állanak az élén; amelyben a különböző céheknek ősi, hagyományos szerepe volt a városi közéletben: a maga egész valóságában egy impozáns tiltakozás a polgári foglalkozásoknak a nemzeti társadalomból való kiközösítése ellen. A *genius loci* adott tehát különös zámatot a miniszter nagyjelentőségű fejtegetéseinek.

Ezeknek a fejtegetéseknek a során el nem homályosítható tisztaságban áll előtűnk a magyar ipar és kereskedelem teljes polgárjoga, amelyet el nem lehet vitatni történelmi hamisítás nélkül. És tisztán áll előtűnk a kalmárság becsülete, amelyet el nem lehet homályosítani becsülettel. Mert a miniszter az ő meggyőző apológiájában nemcsak azt bizonyította be, hogy a kereskedő és iparos foglalkozása nemzeti foglalkozás, amelynek megvan az ő történelmi nemessége, hanem azt is, hogy tisztas és megbecsülni való foglalkozás, amelynek megvan a maga belső nemessége is. És míg egyfelől a multba nézve, megmutatta, hogy milyen nem dicsőségtelen szerepe volt a magyar iparnak és kereskedelemnek, másfelől előre tekintve, megjelölte azt a hivatást is, amely a jelenben és a jövőben vár rá. Magas és egyetemes nézőpontról vezette le azt a súlyos és szép feladatot, amely első sorban a kereskedelmet és az ipart illeti meg: a magyar középosztály újjáteremtését. A mult példáinak nyomán kimutatva, hogy milyen nagy hazafi-erényekről tett tanúságot a régi magyar iparos- és kereskedőosztály, hirdette ezeknek az erényeknek egyfelől a

TÁRCA

Két krajcárért füge.

— A Budapesti Napló eredeti tárcája. —

Irta: Molnár Ferenc.

I.

Az ember az első gimnáziumban golyót, uj tollat és tiszta papírt gyűjt. A másodikban és harmadikban bélyeget, a negyedikben ásványt, az ötödikben növényt, a hatodikban bogarat és lepkeket. Így halad lassanként a pénz felé, amelynek gyűjtésével a nyolcadik osztálytól kezdve némely ember egészen a koporsóig foglalkozik. Annak idején én is részt vettem mindenféle gyűjtésben, s nem minden büszkeség nélkül mondom, hogy növénygyűjtésem 1891-ben egyike volt az osztály legszébb gyűjteményeinek. Nem volt benne sok minden, de ami volt, az művészettel volt preparálva. Csak úgy melleleg, minden dícsőkvés nélkül jegyzem meg, hogy az osztályban én voltam az egyetlen, aki gombát is tudott préselni. Azonkívül én voltam az, aki a többi fiúknak az Asarum Europaeum veses-alaku két levelét akként préseltem, hogy a szegény kis föld alatt nyíló virág pontosan a két levél közt foglaljon helyet, ugyancsak én preparáltam a másik gyűjteményei számára az Asperula Odorata csillagformában elhelyezett öt-öt levelét és megvallom, néha bizony meghamisítottam a természetet, néha például az öt közül az egyik levél kisebb volt, mint a többi. Ilyenkor egy másik Asperula levelét ragasztottam a kores helyébe, ami rámmint esztétikusra a formaérzék fényét vetette, de mint botanikusra a szeláhomosság bélyegét sűtötte.

Ilyesmivel foglalkoztunk, amikor az alább következő történet megesset velem. Növényt gyűjtöttünk a Kelenföldön s mondhatom, hogy a legrikább bogarak és legragyogóbb lepkék bátran szállhattak el mellettünk, mi ugyan nem bántottuk őket. Ez a hatodikas terrénuma volt, mi tisztán és kizárólag a növények kultuszának szenteltük magunkat.

Egy napon a tanárunk egy furcsa eszközzel jött be a természetrajzi órára. Kanál is volt, lapát is volt, ásó, kapa egy személyben. A nyele fából volt és maga a furcsa ásó-kapa görbe nyakon illeszkedett a nyélre. A tanár letette maga mellé az asztalra és tovább folytatta az előadást a zsurlóknál, ahol a mult órán elhagyta. De hiába magyarázott a nedvdús zsurlókról, hiába tárta fel előttünk ama kort, amikor ezek a most arasznyi, esetlen növények égbenyuló rengetegekbe verődtek s árnyukban a mammut és az ichtiosaurus csörtetett végig, hiába mutatta meg a Zsilvölgy prehisztórikus tájképét, melyen soha nem látott növények ágaskodtak, s melyet egy régebbi ötosztályos festett akvarellbe oly sok színnel, oly tarkán és oly ragyogóan, mint amiód egy szegény kis gimnazista képzelete. Hiába volt mindez, az osztály egyre csak az eszközt nézte, a hátsó padokban az eszköztől sutogtak, ez jobban érdekelt bennünket, mint a Földanya története minden apokaliptikus csodájával egyetemben.

Amikor vége lett az óráknak, a tanár a kezebe vette az eszközt és ezt mondta:

— Ez itt egy növényásó. Azért hoztam be, hogy megmutassam. Ez arra való, hogy a növénygyűjtők a növényeket gyökereitől emelhesék ki a földből, mert természetrajzilag a gyökér éppoly fontos része a növénynek, mint a levél vagy a virág. Az igazi gyűjtő mindig el van látva növényásóval.

Jároka Sándor, egy hosszú, szemüveges fiu,

aki első pad első volt és az osztály legjobb tanulója, fölemelte két ujját.

— Mit akarsz? — kérdezte a tanár.

Jároka felállt:

— Hol lehet ezt kapni, kérem — szolt emelt hangon.

— Vaskereskedésben — mondta a tanár és kiment, magával vivén a növényásót. Negyvenhat fiu szeme kísérte az ajtóig a görbenyaku eszközt.

II.

Az osztályban Jároka Sándor volt az első, aki a növényásót beszerezte. Tőle tudtuk meg, hogy a növényásó negyven krajcárba kerül, s mindössze igen kevés vaskereskedés van, ahol ilyet árulnak. Már a legközelebbi kirándulásokon használta is, s engem kissé bántott, hogy nem lehetek tőkésletlen növénygyűjtő. Ez a Jároka még hozzá ügyetlenül is használta, mert beleavágott vele a gyökerekbe, s amikor egyszer a kezembe adta, hogy ássak vele hát én, ha jobban tudok, oly jónak éreztem a fogását, oly élesnek a vágását, mikor a földbe ment, hogy szerettem volna elszaladni vele.

Attól a naptól fogva egy héten át kintoztam az apámat, hogy adjon negyven krajcár növényásóra. A nyolcadik napon annyira megharagudott, hogy kicsapta az asztalra a négy ezüsthatos és rámkialtott:

— De most aztán hagyj békén!

Persze, hogy békén hagytam. Rögön fogtam a kalapomat és mentem növényásót vásárolni. Kullogtam, kullogtam az utcán és arra gondoltam, hogy ezért a pénzért mi mindent lehet venni. Kapni érte négy kötet könyvet, festéket, plajbászokat, nyolc irkát — nem is tudja azt más, csak egy gimnazista, hogy negyven krajcárért mi mindent nem lehet vásárolni.

A Soroksári-utcában egy kapu alatt volt egy

gyakorlását, másfelől az elismerését. És hirdette a tisztelét a munkának és a szorgalomnak, ennek a két kereskedő- és iparos-erénynek, amely arra van hivatva, hogy a válságba jutott középosztályt keresztülvésesse a krízisen, képesítse nagy kötelességeinek további teljesítésére.

Hogy aztán a középosztályról szólván, ezzel ismét önkéntelenül is polemikába keveredett, erről ismét nem tehet Láng Lajos. Nem az ő hibája, hogy a közelmúltban olyan konfuzus és ártalmas tétel került forgalomba a középosztály jelentőségéről. Az ő érdeme ellenben, hogy ez az abszurd és gonosz tétel ilyen hamar és ilyen tökéletesen pocskékká lőn. Akik a minap azt hirdették, hogy a magyar középosztály elfájtotta szerepét, azok hamar megtanulhatták, hogy ez a szerep csak most kezdődik igazában; akik ellentétet igyekeztek szítani a középosztály és a nép alsó rétege közt, megtanulhatták tegnap, hogy éppen abban gyökeredik a középosztály nagy hivatása, hogy ő áll legközelebb a legalsó népréteghez, amely nem a középosztály romjain, hanem vele együtt, nem az ő rovására, hanem az ő segítségével fog talpra állani. A középosztály jelenti a nemzet gerincét, a magyar társadalom egységét. Ennek az egységnek hatalmas tényezője az ipar és kereskedelem. És ne merje kétségbevonni senki ennek a nagy nemzeti erőntényezőnek se a magyarságát, se a becsületét.

BELFÖLD

A zichyfalvi petíció. A Zichyfalván képviselővé választott gróf Karácsonyi Jenő mandátumát Vucsetich István és társai kérvénnyel támadták meg. A Kuria hetekig tárgyalta ezt a petíciót s a benne főbízott okok alapján elrendelte a vizsgálatot, amelyet Deák Péter, a szegedi ítélőtábla kiküldött vizsgálóbírja végzett. A vizsgálat iratai visszakerültek a Kuriához, mely az érdemleges tárgyalást ma délelőtre tűzte ki. A petícionálókat dr. Darvai Pülöp képviselte, gróf Karácsonyi Jenőt pedig Polónyi Géza, a választást védőket dr. Pollák Győző nagybecskereki ügyvéd képviselte. A tárgya és kezdetén Paisz Andor elnök kijelentette, hogy a Kuria igitálhivatalában a mai napon benyújtottak egy kérvényt, amely a petíciót visszavonja, tehát nincs helye a további eljárásnak s ölszólítja a védőket, hogy terjeszkedjenek be költségjegyzéküket. A Kuria az 1899. évi XV. törvényeik első és ötvennegyedik szakasza alapján megszűntette a további eljárást s a kérvényezőket

szegény, piszkos kis ember, aki cukrot, fűgét, datolyát és török mézet árult. Itt egy pillanatra megálltam s arra gondoltam, hogy a pénzemért nyolcvan fűgét kapnék a rég ismert árfolyam szerint. Egy kicsit haboztam, aztán odamentem és vettem két krajcárért fűgét. Ugy gondolkodtam, hogy lealkuszom az ázó árából a két krajcárt, vagy ha a boltos nem enged, akkor holnap nem eszem zsolmlet tíz órákor s a két krajcárt hozzáteszem a harmincyolchoz. Ez az utóbbi terv maradt meg számomra, mert a vaskereskedő egy krajcárt sem engedett a negyvenből. Másnap délelőtt be is váltottam a nyolc krajcárt és a reggel kapott kettőt egy hatosra s ismét együtt volt az eredeti összeg. De tíz órákor nagyon éhes lettem. A többiek mind leszaladtak a pincébe, ahol a pedellus felesége árulta a zsolmlet s nekem, akinek pedig talán a legtöbb pénzem volt köztük, éhezniem kellett volna. Csak úgy — csak úgy körülnézni — én is lementem a pincébe.

— Uj találmány! — jött velem szembe Gerbner, a kis göndör Gerbner és vajjas-zsolmlet evett.

— Micsoda? — mondtam — vajjas-zsolmlet? — Ühüm! — mondta tele szájjal Gerbner és folszaladt.

Odamentem az asztalhoz. Valóban, a pedellus felesége ma először vajjas-zsolmlet is árult. A zsolmlet szélében kettő volt vágva és belül be volt kenve vajjal. Négy krajcárért vesztegette darabját. De ekkor már nem bírtam magammal.

— Kérek egy vajast — mondtam kissé reszkető hangon s már a felém meg is ettem, mikor a hatosból visszaadta a hat krajcárt. A zsolmletnek hamar vége lett és én ijedten konstaltam, hogy most már két napig kell éhezniem, hogy meglegyen a növényásó. A lejtőn azonban az órdögök tollják az embert és bizony én másnap is vajast ettem, sőt hazamenet még kiadtam három krajcárt egy kettes számú karmin-festékre.

tizenhátezerégyezer korona ügyvédi költségben marasztalta el. Ezzel befejezést nyert az idestova egy év óta folyó ügy, a vizsgálat adatai a várak alaptalanságát bizonyították s a petícionálók belátták, hogy a kérvényezés eredményre nem vezet.

Gróf Csáky Albin nyilatkozata. Gróf Csáky Albin, a főrendiház elnöke, a következő nyilatkozatot közlésére kér fel bennünket:

Csávoszky Lajos ur Kírdlyunk és Tanácsosai című telnap kezéimhez érkezett rőpiratának 8-ik oldalán valamely képviselőházi beszédem egy részét idézi, ehhez cáfoló fejtegetést fűz és végül egyenesen hozzáam azt a kérdést intézi: tudom-e, hogy mit jelentenek az ilyen nyilatkozatok?

Az időzést, emlékezésem szerint, mert a képviselőházi naplók itt nem állanak rendelkezésünkre teljesen helyes, az abban foglaltak most is szőrő-szóra megelégnék az én meggyőződésemnek; a cáfoló fejtegetés ellenben szerintem teljesen téves és a hozzáam intézett kérdésben rejlő véggkövetkezést telen indokolatlan.

En ugyanis oly történeti fejlődésről, történeti fejlődésen alapuló államalakulásról szóltam, amely megbiusította a magyar királyságnak a többi nagyhatalmak sorában egyenrangú tényezőkénti szereplését; a Csávoszky Lajos ur által felsorolt 1687., 1723., 1848. és 1867-ik évi közögi változtatások pedig a magyar királyságnak nagyhatalmi minőségével semminemű összefüggésben nincsenek. — Ezek oly módosításai az ország alkotmányának, amelyekhez a külölknek semmi köze, — a nagyhatalmi állás ellenben nem dekreálható valami, miből, az én logikám szerint, az következik, hogy amozakot a nemzet és király együttes akarata akadálytalanul létesítheti. — az utóbbi, a nagyhatalmi állás, ellenben csak a történeti fejlődésnek, ezen alapuló államalakulásnak, tehát a világrész történeti eseményeinek lehet az eredménye, — oly eseményeknek, amelyek megváltoztatására nem elégséges egy nemzet és királyának együttes akarata és amelyek esetleg kedvezőtlen következményeit nemzet és király egyaránt elviselni kénytelenek, minek a világtörténelemben a legújabb jelenkorig számtalan példái vannak.

Csávoszky Lajos ur talán csak nem valija, hogy p. o. Belgium, az országos képviselölet és királyja egy akarná, akadálytalanul egyenrangú tényezőként szerepelhetne az európai nagyhatalmak sorában? —

Szepes-Mindszentén, 1902. évi szeptember hó 13-dikán.

Gróf Csáky Albin, s. k.

Eulenburg — Monts — Lichnowsky. A prágai Politikai, állítólag megbízható diplomáciai forrásból, azt újságolja, hogy Eulenburg herceg béssi német nagykövét többé nem tér vissza Bécsbe. Elvesztette Vilmos császár kegyét, aki az osztrák fővárosba erőlyesebb nagykövöletet óhajt. A prágai újság szerint Eulenburg herceg utódjának kiszemelésénél az volna a döntő szempont, hogy az illető őszinte összeköttetésbe lépjen a Németország felé gravitáló osztrákokkal s azonfelül hatásosabb működést kezdeményezzen a magyarországi németiség érdekében. Az alkalmasabb utód: gróf Monts vagy herceg Lichnowsky volna. Már tud-

niilik a Politikai szerint. Mert más aligha tud egyelőre az egész kombinációról.

A zágrábi események után. Egy újvidéki távirat jelenti ma, hogy a rómái kerület szerb lakosságának e hó 18-ikára tervezett gyűlést, melyben a zágrábi szerbellenes tüntetések ellen akartak állást foglalni, a horvát kormány intézkedésére meglítolták. A kormány végzése azzal indokolja a betiltást, hogy Karlóczán az izgatott hangulat következtében nagy zavargásoktól kell tartani. A gyűlésen határozati javaslatot akartak előterjeszteni, mely szerint a szerbek megbörtánkozásukat fejezik ki a zágrábi események felett, egyben pedig azt tanácsolják a zágrábi szerbeknek, hogy semmiféle ellentüntetésre ne ragadtassák el magukat. Miután a horvát kormány a gyűlés megtartását nem engedte meg, szerb körökben most mozgalom indult meg, hogy Újvidéken vagy Budapestem tartassék egy nagy tiltakozó gyűlés. — Zágrábi jelentés szerint egy béssi lapnak az a hire, hogy a pápa utasítására Fosilovics zágrábi érsek jelentést tett volna Rómába a zágrábi eseményekről és odahatott volna papjánál, hogy a szerbellenes mozgalomnak véget vessenek, teljesen alaptalan. A zágrábi érsek nem kapott semmiféle utasítást Rómából és nem is tett semmiféle jelentést.

Vádak a tengerszem körül. A Magyar Távirati Iroda ma a következőket jelenti: Egy lap tegnapi számában azt a merész állítást kockázattotta, hogy a nemzetközi választott bíróság a kormányok által kötött kompromisszum alapján ítélte oda Galiciának a vitás terület legnagyobb részét. Ez a magában véve is abszurd vád, amely nemcsak a magyar, hanem az osztrák miniszterelnököket és a nemzetközi bíróságot is gyanúsítja, nem egyből minősíthetetlen ráfogásnál. A legilletébb helyről szerzett értesüléseink alapján kijelenthetjük, hogy a két miniszterelnök között folytatott tárgyalásoknál a tengerszem ügyét soha egyetlen szóval sem érintették. Az ítélet indoklása különben rövid idő alatt a nyilvánosság elé fog hozatni s a közelemény abból meg fog győződni, hogy a pör a legnagyobb gondnal előkészített és bár íőltöte sajnálatos, hogy a választott bíróság ellenünk döntött, egyetlen faktor sem valódihat mulasztással, vagy azzal, hogy nem fejték ki elég buzgalmat a magyar álláspont érvényre juttatásában.

A Magyar Nemzet ma este ugyanerről a kérdésről a következőket írja:

Ugy tapasztaljuk, hogy az egész sajtó elismeri az ítélet végerenyességét s a bírói döntésbe beenyugszik. Csak két lap akad, mely most is a ítélet rekrimínál, hogy mulasztás, vagy pláne „szubjektív elemek” belezajásása okozta a döntésnek ránk néve kedvezőtlen voltát. Ez a vád, amennyiben a kormány ellen irányul, igaztalan és tarthatatlan. Képtelen rágalom arra az állításra vetemedni, — mint az egyik lap megteszi, — hogy a miniszterelnök a tengerszemet elakudta az osztrák kormánynak.

Maradt huszonkilenc. „Mit — gondoltam — eladom a tavalyi latin könyvem az antikvárnál.” S ebben bizakodva, aznap délután még beszereztem egy gummitűt, egy berlini kéket és egy testzsin-festéket. Maradt husz.

Az apám, aki egészen megfeledkezett a növényásóról s akit ez idő alatt állhatatosan kerültem, estefelé bejött hozzám.

— Mit csinálz? — kérdezte. Nagyon megijedtem tőle. Szigoruan bánt velem és mindenről mindig számot kellett adnom neki.

— Festek — mondtam. Körülnézett a szobában és kifelé indult. Kinyitotta az ajtót s onnan visszaszólt:

— Mutasd azt a növényásót. Végigfutott rajtam a hideg.

— Nincs itt — mondtam.

— Hát hol van? — Kölesónadtam valakinek.

Szigoruan nézett a szemembe:

— Kölesónadjad? Hát ezért vetted, hogy kölesónadjad? Kinek adtad kölesön?

Hirtelen eszembe jutott, hogy Jároka Sándor az egyetlen, akinek ilyen ásoja van. Halkan feleltem:

— Járokanak.

— Hogyan? — mondtá — Járokanak nem tud az apja növényásót venni? Három házuk van Pesten... Mit szorul az a te növényásóra? Vagy talán...

Nagyon a szemem közé nézett. Én a földre bámultam.

— Vagy talán hazudtál? — kérdezte.

— Nem! — kiáltottam olyan erőlyesen, ahogy csak az tud, aki hazudott, s elszántan néztem a szemébe, mint aki tudja, hogy ettől függ a hitele.

De nem hitte. Kiment és egy perc mulva kalapban, kabátban jött vissza.

— Vedd a kabátodat — szólt — és gyere

velem ahhoz a Járokaóhoz. De ha hazudtál, olyat kapsz, amelyet még sohse kaptál.

Ez nagy szó volt, mert az igazat megvallva, nagyokat szoktam kapni. Amilyet még sohse kaptam — ez valami rettenetes lehetett.

— Ez édesanyám megfogott az előszobában:

— Valld be, fiam, ha elköltötted a pénzt.

— De nem — mondtam sirva — nem költöttem el a pénzt! Megvettem a növényásót és kölcsönadtam Járokanak.

Az apám megjelent az ajtóban. Nyugodtan mondta:

— Majd beszélék én avval a Járokaival. És elindultunk.

III.

Jároka, a sovány, szemüveges gazdag fiu fenn ült a szobájában és a házitaniójával tanult, amikor becsöngtettem náluk. Finom szobalány jött ki.

— Kérem — mondtam — a Sándor itthon van?

— Itthon, de tanul.

— Nagyon fontos ügyben kell vele beszélnem, a tanár ur küldött.

Benne voltam a hazugságban...

Nemsokára megjelent a fiu az előszobában.

— Szervusz, Jároka — mondtam sietve — te, itt lent vár az apám, mert nem hitte el, hogy nekem kölcsönadtam a növényásót, mert ő adott nekem pénzt növényásóra, de én egy könyvet vettem rajta és most azt mondtam neki, hogy vettem növényásót, de nekem adtam kölcsön. Gyere le az apámhoz, hozd le az ásódat és mondd, hogy tőlem kaptad kölcsön és most visszaadod, és aztán én hazaviszem és kérek pénzt az anyámtól és akkor veszek egy újat és holnap te ezt visszkapod az iskolában. Jó?

Jároka hallotta, hogy reszket a hangom, látta, hogy ki van sirva a szemem, megszánt és ezt mondta:

Sem a kiegyezési tárgyalások során, sem bármilyen egyéb alkalommal a két kormány között szóba sem került a vitás tengersemly ügye. Ennek nem is lett volna semmi értelme, miután a magyar törvényhozás a vita eldöntését — egy immár egész Európában elfogadott elv alapján — nemzetközi választott bíróságra bízta. Az „elakadás” vakmerő ráigája tehát oly képtelenség, mely meg sem érdemli, hogy több szót vesztgessünk reája. Amiket az illető lapok a tárgyalási anyag hiányos előkészítéséről, ügyünk lanyha védelméről mondanak, az pusztán önkényes teltevé, amit semmivel sem bizonyíthatnak. Ennek éppen az ellenkezője igaz. A tárgyalási anyag előkészítése minden tekintetben a lehető leggyondosabb és legrészletesebb volt, úgy, hogy bármilyen mulasztást emlegetni, — a legbizalmasabb és legalaplatanabb vadaskodás. Egyes nyilatkozatok, amelyek állítólag magánértesülésekből származnak, abszolúte nem bizonyíthatják, hogy a magyar állam megbízottjai bármilyen mulasztást követtek volna el, még kevésbé, hogy subjektív elemek játszottak volna közre. Ilyesmit állítani annál merészebb dolog, mivel ez a bírói meggyőződés és lelkiismeret szférájába nyúl bele, mely pedig illetéktelenül és jogtalanul. Ha a tárgyalási anyagból s a tárgyalás menetéből nem tudják bizonyítani az illető lapok, hogy mulasztás vagy hiba történt, akkor egész támadásuk nem alapul máson, mint önkényes, még pedig rosszakaratú kombináción. S azért teljes joggal utasítjuk vissza azokat.

A sasvári királygyakorlatok.

— A Budapesti Napló tudósítójától. —

Sasvár, szeptember 15.

Változott viszonyok közt folytatta ma hadműveleteit az egymással szemben álló két hadsereg. A nyugati hadsereg parancsnoka Ferenc Ferdinánd főherceg, miután seregének balszárnyát a Holcshöl utrakelt honvéddandár megerősítette röviddel napfelkelte után megkezdte a támadást az egész vonalon. O felseje és a német trónörökös, valamint a hadgyakorlatok fővezetősége a Péterfalutól délre emelkedő magaslatra lovagolt s onnan nézte reggel 6 órától délelőtt 10 óráig mindkét fél hadműveletét. Délelőtt 10 órakor az egész keleti csoport a sasvár—péterfalui utról az ottani magaslatokon át visszavonult. Azt a magaslatot, amelyről az 5. hadtest tűzérése a nyugati csoport felvonulását megakadályozni vélte, ez ezred csakhamar elhagyta és a Böhm-dandár szállotta meg. Erre azután a nyugati hadsereg oszlopai lejárózatathatatlannal nyomultak az uttól keletre emelkedő magaslatokra és Ferenc Ferdinánd főherceg, hadseregpáncsok is hamarosan követhezte győzedelmes csapatait. Mig a keleti hadsereg centrumát és jobb szárnyát a nyugati hadsereg kombinált hadteste erősen szorongatta, a balszárnyon a 14. gyaloghadosztály és a 87. honvéddalghadosztály a 2. hadtesttel állottak szemben; honvédeknek, akik a Barbaiki és a Vrh magaslatok közötti térséget tartották eloragva, veszmegfáradták a császárvadászrezred, a bosnyákrezred és a 25. gyaloghadosztály 8. ezrede; de a hon-

védek a legfénesebb sikerrel visszaverték a támadást, sőt végül a keleti csoport lovasságától támogatva a legkedvezőbb körülmények közöttellentámadásrakészültek, de azt már nem hajhatták végre, mert időközben már az egész keleti csapat keleti irányban visszavonult a magaslatokról és a honvéddalghadosztályt is visszarendelték. A honvéddalghadosztály akcióját báró Fejérváry Géza honvédelmi miniszter lovon mindvégig figyelemmel kísérte. Minden oldalról diosérték a honvédek kitünő kiképzését és vezetését.

Délfelé kiadták a határvonalat és a harc megszakítván a csapatok éjjeli szállásaikra vonultak. A döntés holnap, a hadgyakorlatok utolsó napján, alkalmasint Sasvártól északra-keletre következnek be.

O felseje, aki ma Wexfordon majd Storm Claudt nevű 6 éves angol paripán lovagolt, csak délutáni fél két órakor, nyolcad évi lovaglás után érkezett vissza a kastélyba. A legőbb hadur a centrum és az északra szárnynak összes csapatait látta akcióban. A német trónörökös, aki kíséretével ezután pár percel előbb érkezett vissza, tanuja volt a nagy jelenriadalnak, amelyely O felsejét a kastély előtt álló sokaság fogadta.

A német trónörökös az ebéd előtt báró Beck tábornagynak a vezérkar főnökének, gróf Paar lovassági tábornoknak, Bolfras tábornagynak, báró Krieghamer Odön lovassági tábornoknak, báró Fejérváry Géza tábornagynak, honvédelmi miniszternek, gróf Wersersheim tábornagynak osztrak honvédelmi miniszternek arcképet ajándékozta, amely pompás arany-bronz keretbe foglalva magyar huszár-ezredesi egyenruhájában tünteti fel a német birodalom trónjának örökösét. A képek a trónörökösnek e sajátkezi aláírását viselik: Wilhelm Kronprinz 1902. Használó képeket adott a trónörökös Kramolin Viktor főispánnak és Markhot Gyula alispánnak is.

Sasvár, szeptember 15.

A király ma magánpénztárából a főispán utján 1000 koronát adományozott a sasvári szegényeknek, 600 koronát a sasvári önkéntes tűzoltó-egyletnek és 400 koronát a nyitrai önkéntes tűzoltó-egyletnek. Frigyes-Vilmos trónörökös kedden este 8 óra 15 perckor utazik el Sasvárról; a király szerdán délután 2 órakor utazik el. Holnap délelőtt 10 órakor lesz a hadgyakorlat lefolyása.

Kramolin Viktor főispán ma este fél 8 órakor tiszteleg Frigyes Vilmos német trónörökösénél és megköszönte ajándékát, amelyet ereklyeként fog megőrizni. A német trónörökös azt válaszolta:

— Különben is nagy örömmel adtam önnek ezt az emléket, de most kétszeres örömmre szolgál, hogy figyelmem önnek örömet szerzett. Köszönetemet kell kifejeznem az egész lakosságnak azért a szives és lelkes fogadásért, amelyben engem oly lélekelmő módon részesített. Nagyon kérem méltóságodat, ejtsé módját, hogy köszönetemről az egész közönség értesülését szerzezen.

tett a növényásó. Jároka úgy állt ott, mint valami szobor.

— Na megálljon, — fenyegette meg az apám — majd találkozem én a kőrben a maga apjával, majd megmondom én neki, hogy jól napszögölja el magát. Majd adok én magának így banni a más holmijával.

— Kérem, — mondta mozdulatlanul Jároka — az én apám még sohase vert meg engemet. — Ne feleseljen, — kiáltott rá az apám — lóduljon előlem. Majd beszélek én az apjával.

Es Jároka tisztelettel vette le a kalapját az apám előtt, meghajolt, nekem kezét adott, hangosan és tiszta lelkiismerettel mondta, hogy „szervusz!” és fölment tovább tanulni a házitanió-jával. Csak úgy félig mertem közfogás közben a szemébe nézni s láttam, hogy tüzel az arca a szegénytel és ragyog a szemében a gavalléros dac.

Aztán minden úgy lett, ahogy gondoltam. Otthon összeszédott az apám, hogy elkötavetyelőm a holmimat, az anyámnak bevallottam a hazugságomat, kaptam tőle pénzt és vettem egy új növényásót. Mikor oda akartam adni Járokanak, nem fogadta el.

— Add csak vissza az enyémet, a töröttet — mondta, s a világról nem fogadta volna el az újat. A dolgról egyébként sohase beszélt többé, soha szemrehányást nem tett.

Szegény kis sovány, szemüveges, nagyhomloku Jároka négy esztendővel ezelőtt meghalt. Orvosnövendéknek ment és megmérgezte az újját a boncolásnál. O volt az első az osztályunkból, aki elköltözött. Még a temetésére se mehettem el, mert külföldön voltam. Ezekkel a szerény sorokkal áldozok az emlékének. Azóta se láttam hasonlító önfeláldozó embert, mint aminő ő volt, a szegény, komoly kis eminenes, Jároka Sándor.

Hegedüs Sándor beiktatása.

Pápa, szeptember 15.

A dunántúli ev. ref. egyházkerület közigyőlees keretében nagy ünneppésséggel folyt le ma Pápan a kerület új főgondnokának, Hegedüs Sándornak beiktatása. Az ünnepélyre a kerület tagjain kívül más református kerületek és az ág. ev. egyház küldöttségei is igen nagy számban gyűltek egybe.

A református konvent és a tiszáninneni egyházkerület küldöttsége Kun Bertalan püspökkel élén, a dunamelléki Darányi Ignác kerületi főgondnok és Petri Elek püspök helyettes vezetése alatt, a dunántúli ág. ev. egyházkerület küldöttsége Hász Lajos főtelgyűelővel és Gyurácz Ferenc püspök vezetésével, az ágostai egyetemes egyházé Baitik Frigyes püspökkel, a budapesti református egyházé Papp Károly lelkes vezetése alatt vettek részt az ünnepélyen. Jeien voltak még: Fenyvessy Ferenc, Veszprémmegye főispánja, Sárközy Aurél, Komárommegye főispánja. Ehen Gyula, dr. Hegedüs Loránd országgyűlési képviselő, Szilassy Aladár kuriai bíró, Kolozsváry József alispán, Mészáros Károly polgármester stb.

A közigyűlés és a beiktató ünnep a pápai református templomban folyt le, amelyet a diszmagyar és egyházi díszbe öltözött küldöttségek és nagyszámban érdeklődő közönség zsúfolásig megtöltött. A gyűlekezet éneke és Antal Gábor püspök magasszónyájára útjá után Bonó Géza helyettes főgondnok nyitotta meg a gyűlést. A főgondnok választására beadott szavazatok felbontására kiküldött bizottság gyjzőkőnyvének felolvasása után diszküldöttség hívta meg a templomba Hegedüs Sándor főgondnokot, aki zűgő élénzést közt lépet a terembe. Meghaltószavakban hívta előt a püspök eskütételre Hegedüs Sándort, akit az evangélikus egyház világi papjának nevezett. Az esküimintát Körmeny Sándor egyházi főgyjző mondta elő.

Az eskü tétele után Molnár Béla főgyjző üdvözölte lelkes szavakban az új főgondnokot, mire Hegedüs, minduntalan felujuló tetszésnyilvánítások között, megtartotta a protestáns egyházi élet minden ágát érintő széköfoglaló-beszédét.

A főgondnoki szében elődje, Tisza Kálmán halhatatlan érdemeinek díosítólésé kezdte beszédét. Azt akarom — ugymond — hogy Tisza Kálmán mindig köztűntik legyven, bölcseségével, kitartásával óvjon a túzásoktól. Nem általános jelszavak után indult, hanem bölcseséget mindig az életből merítette és az életbe vitte vissza. Azt hiszem, mindanyunknak ez a kötelesség, mert amely egyház szembeállítja magát az élet szükségleteivel, az épp úgy elpusztul, mint amely az élet követelményeinek meg nem felel. Áttérve saját programjára, annak a meggyőződésének adott Hegedüs kitejézését, hogy minden lekezet iránt szeretettel kell viselőtnünk és minden lehető módon törekednünk kell az együttműködésre. Ez emelenter protestáns érdek. Gyűlölet csak a fanatizmus hirdető s a fanatizmusból tudatlanság fakad. Nem kell félni a tulbuzgóságtól. Fel kell venni minden lépten-nyomon az evangélikus szerint a tiszta, becsületés küzdelmet, amelyben megvan a magunk teladata. A családi szentélytől az iskola belsejéig, a betegszobától a társadalom minden nyilvánulásáig ott kell lennünk és ha ott leszünk a minket jogosan megillető részben, a győzelem a miénk lesz. Ha a küzdelmet nem bírjuk gazdasággal és erővel, pótoljuk szorgalommal és lelkesedéssel. Ezért dolgozunk intézeteink és intézményeink ántudatos teljesítésén. Azután tel-sorolja és tejezte Hegedüs az egyházi, iskolai és társadalmi téren pótolandó hiányokat. Az 1848-ik évi XX. törvényeikről kijelentti, hogy végrehajtása jósul, miután önmagának korlátokat szabott az állam-szemben is, de oly nehéz és még tisztán lelkezet-i szempontból is nagy ovattosságot igénylő kérdés, hogy semmit sem mer bizonyítani a gyors megoldással, de az általm szubvenció felmentésél feltételül szükséges talája. Majd az egyházi adózások kérdését a létesítendő humánus intézmények és a növevelés fontosságát tejegette. Beszédét így tejezte be: Búske vagvok arra, hogy az evangélikus egyház világi papjának neveztettem. Ilyen világi papnak kell minden protestánsnak lennie. Ez nemcsak abban áll, hogy a kötelességet teljesítjük, hanem hogy ezenfelől érdemeket szerezzünk a hit és egyház terén.

Hegedüs beszéde mély hatást tett a hallgatóságra, mely pereikig éljenze az új főgondnokot. Azután a küldöttségek fogadásra következett.

Délben a Griff-szállodában Hegedüs főgondnok 200 területű ebédet adott, amelyen számos teiközszöntőben ünnepeltek őt.

Hegedüs Sándor főgondnokhoz Széll Kálmán miniszterelnök a következő táviratot íntézte:

A mai napon, amidőn ezen kiváló állást foglald el azon a téren, amelyen egyházadnak és ezáltal közvetve az országnak oly sok jóálatot tettél őszinte szerencsekvánataimat küldöm én is, ki oly hosszú időn át közvetlen érintkezésben élveztem barátságodat és szeretetedet. Isten adjon ezen a téren is sok lényes sikert, Széll.

Meleghangu táviratokat küldtek még: Láng Lajos kereskedelemügyi miniszter, Zsitinszky Mihály, Berzevichy Albert, Lipesey Ádám, Hollán Sándor és a eszögő gimnázium tanári kara. A kerületi közigyűlés holnap kezdő meg rendez tárgyalásait.

— Jó. Várj egy kicsit. Bement a szobába és én föllelékzettem. Hála istennek, rendben van minden. És az anyámnak holnap bevallok mindent, kérek tőle husz krajcárt és veszek egy új ásót. És soha többé nem teszek ilyet, soha, soha többé.

Jároka visszajött, kalappal a fején:

— Te — mondta — a növényásó el van törve. A kis ösém összetörtö.

Megmutatta. A nycele orszakkal le volt törve róla. Most újra megijedtem. De sietni kellett.

— Mindegy — mondtam — csak hozd le. Mondd, hogy a kis öséd összetörtö.

Lementünk. Az apám a kapu alatt állt és nem fogadta Jároka köszönetét, aki mélyen meghajolt előtte.

— Igaz, hogy a fiam kölcsönadta magának a növényásóját?

— Igaz — felelt Jároka, a hü pajtás.

— Hát mit eszálja el maga más fiuktól a holmijukat? — szölt rá az apám szigorun.

Szegény Jároka fülig pirult és szótlannal állt az apám előtt.

— Nem eszalta el, — mondtam — én kínál-tam neki, ő nem is akarta elfogadni, szegény.

Az apám azonban folytatta:

— Nem tud maga az apjától négy hatost kérni növényásóra? Magának a más holmija kell? Azonnal adja vissza neki az ásóját. Nézze meg az ember.

Jároka összeszorította az ajkát, ráemelte az apámra nagy, tiszta szemét, egy szót se szölt, csak kivette a zsebéből a két darabra tört ásót és felém nyujtotta.

— Mi ez? — dörgött az apám — Ez az?

— Ez.

— Így kapta?

— Nem, — mondta nyugodt hangon — én törtöm össze.

Kinos csönd lett. Az én kezemben reszko-

KÜLFÖLD

A kegyelmes cár. Ismeretes dolog, miként folytatták el az oroszországi parasztzavargásokat. A sok vér és kegyetlenkedés után a sujtott kormányzóságok népe áhitva remélte a cár személyes megjelenésétől szörnyű bajainak orvoslását. A cár meg is jelent Kurszkban, színe elé is hivatta a kurszki, poltavai, kharkovi, csernigovi, oréli és voroneszi kormányzóságok községeinek véneit és vigasztaló atyái szavakat intézett hozzájuk, tudatván velük — mintha szegények amugy is nem tudnák — hogy a bűnösök a megérdemelt büntetésben fognak részesülni. A fehér cár kormánya sohasem volt fukar, mikor büntetést kellett osztogatni. A cár hozzátette még, hogy a nép hallgasson az ő nemesi elnökeire s ne adjon hitelt a balga híreszteléseknek, az igazi szükségletekről majd fog ő gondoskodni. A vének most hazakullognak a községeikbe s megvizszik a nagy örömhirt, hogy lesz büntetés quantum satis. Együttal pedig átadják parasztaiknak a cár-küldte semmit, hogy fogják meg jól. A cári szavak a pétervári hivatalos távirat szerint ezek valának:

„A tavaszon a poltavai és kharkovi kormányzóságok némely vidékein parasztok kifosztották a szomszéd gazdaságokat. A bűnösök megérdemelt büntetésben fognak részesülni. A hatóság — meg vagyok róla győződve — jövőre nem fog ilyen zavargásokat tűrni. Emlékeztetek boldogult atyám szavaira, amelyek koronázásának napjaiban a volosztok véneivel intézett: „Hallgassatok nemesi elnökeikre, ne adjatok hitelt balga híreszteléseknek.“ Gondoljatok arra — folytatta beszédét a cár — hogy nem idegen jószág elfoglalásával lehet meggazdagodni, hanem becsületes munkával, takarékoszággal és az Isten parancsolata szerint való étellel. Amit nektek mondtam, mondjátok el falvaitokban a többi embereknek is és mondjátok meg nekik azt is, hogy igazi szükségleteikről gondoskodni fogok.“

A cár Kurszkban létéről a következő távirat számol be:

Miklós cár tegnap délelőtt a rizikovói állomásról jövet, a trónörökösrel nyitott kocsin Kurszba jött, ahol a város küldöttsége üdvözölte őt és kenyér átnyújtása mellett. A cár azután a trónörökös-nagyherceggel, *Wladimir és Nikolajevics* Nikolaj nagyhercegekkel, valamint kíséretével a nemesi gyűlésbe ment, ahol jelenléteben leleplezték III. Sándor bronzszobrát. Három óra tájban a cár visszatért Rizkovoába. A lakosság jelkes óvációkban részesítette a cárt.

Tábornok az érseki széken. Egy berlini lap a minap azt az érdekes hírt közölte, hogy a megüresedett kölni érseki székre a német császár *Loe* tábornokot (aki fiatal korában teológiát tanult) fogja ajánlani a Vatikának. Igaz ugyan, hogy a német katolikus konzervatív párt legtekintélyesebb organuma, a *Köln. Volkszeitung* egész komolyan foglalkozik a kinevezés lehetőségével, az mégis fölülte valószínűtlen. *Loe* tábornok már nem oly fiatal, mint valamikor gróf *Schönborn* elhunyt prágai érsek (Skrbenski előde) volt, aki dragonyositzból lett teológus, s egyvégtében elvégezvén a tanfolyamot, még elég ifjú korában szentelték pappá. *Loe* tábornok aligha vetné magát alá a megerőltető teológiai studiumoknak, hogy vén korában szentelje pappá. De másrészt *Loe* tábornok már oly régóta katonaság, hogy a császárra iránt való engedelmesség valóságos második természetével vált. Ilyen embert pedig a Vatikán dehogyan is szeretne a kölni érseki széken látni.

Új amerikai követ Bécsben. *Mc Cormick* az Egyesült Államok bécsi nagykövétét *Pétervárra* helyezik át. *Mc Cormick* utóda *Storer* madridi követ lesz, kinek személyes ügyek miatt tarthatatlanná vált a helyzete a spanyol udvarban.

A francia kulturharc mellékterméke. A francia kulturharc melléské arra is jó, hogy kitérjen, hogy a klerikálisokon kívül kik a köztársaságnak megbizhatatlan kőzegei a hadseregben és a bírói karban. A nantesi ítéletnek a katonai bíráskodás reformja lesz a legközelebbi következménye, a bresti ítéletnek pedig a francia bírói kar alapos megrostálása. Mert az csak mégse tűrhető, hogy egyes bírák valóságos gunyt üzzenek Franciaország kormányára. Azt a *Croc* nevű royalistát, aki a ploudineli apáca-iskola bezárása alkalmával egy esendőt megértett, a bresti rendőrbíróóság száz frank pénzbüntetésre ítélte, de csak föltételesen, az ítélet végrehajtását felfüggesztve. A radikálisok nagyon föl vannak háborodva a bresti ítélet miatt; újságaik azt írják, hogy az ítélet egyérvéltelmű *Croc* föltételével és a kormány kigunyolásával; legfőbb ideje, hogy a bírói karból eltávolítsák a köztársaságellenes elemeket. A nacionalisták ujjongnak a kormánykn ezen a kudarcán. Hír szerint a bresti ügyész távirati utat-

sítást kapott, hogy az ítélet ellen föllebezést jelentsen be.

Az orleansi herceg Angliában. A *Times* jelentése szerint az angol király közölte az orleansi herceggel, hogy Anglia kapui újra nyitva állanak előtte. Az orleansi hercegi pár erre nyomban Londonba utazott, de csak néhány napig maradtak ott, azután *Weybridge*-be utaztak, hogy imát mondjanak a párisi gróf sírján. Az orleansi herceg tudvaleglen tetszését fejezte ki annak idején ama francia karrikatura felől, amely *Viktória* királynőt kigunyolta; ez a tetszésnyilvánítás akkoriban nagyon rossz vért szült Angliában, ahová épp ezért nem mehetett mostanáig az orleansi herceg.

Száróföv elfogása. Belgrádból táviratozzák, hogy *Szárájev* Borisz, a macedon-bírótság vezetőjét ma Nisben, ahová Bulgáriából érkezett — letartóztatták.

HIREK

Budapest, szeptember 15.

— **BUDAPESTI NAPLO.** Szeptember 15-én új előfizetés nyílt a Budapesti Naplóra. Kérjük azokat a tisztelt olvasóinkat, akiknek az előfizetése ezen a napon lejárt, méltóztatassanak a megújításról idejében gondoskodni, hogy a lapot akadálytalanul küldhessük tovább.

— **Személyi hír.** *Belopotoczky* Kálmán táborigazparósnak nyaralását befejezte, ma a fővárosba érkezett s este tovább utazott Bécsebe, állandó székhelyére.

— **A király programja.** Bécseből jelentik: A király szérdán delután érkezik ide és osztróörtökön *Keresztély* slesohvig-holssteini herceg tiszteletere Schönbrunnban udvari ebédet ad, amelyre az angol nagykövetség tagjai is hivatalosak lesznek. A király szeptember végén hat napra a stájerországi *Neuberg*-be megy, ahol udvari vadászat lesz. Ezen a vadászaton *Lipót* és *György* bajor hercegek és *Ferenc Szalvátor* főherceg is részt fognak venni.

— **A Műgyetem megnyitó-ünnep.** A Műgyetem ma délelőtt nyitotta meg a szokásos ünnep-séggel az új egyetemi évet. Az ünnepben, amely a Műgyetem kerti nagy pavillonjában folyt le, ott volt *Wlassics* Gyula kultuszminiszter is. aki zajosan megjelenzett a halgatóság, amikor a díszmagyarba öltözött *Ilosvay* Lajos rektorától és a Műgyetem dékánjától követte megjelent a teremben. A beszámoló és egyuttal megnyitó beszédét *Ilosvay* Lajos rektor mondotta, aki az elmúlt évben is a Műgyetem rektora volt.

Beszédében megemlékezett az új Műgyetem építéséről is és köszönetet mondott a kormányának és a törvényhozásnak, hogy az új Műgyetem fölépítését leghatékossá tették, mert a Műgyetemen a helyszűke a sikeres tanításnak régóta akadály. Meleg hangon méltatta azután a rektor *Steindl* Imrénre, a Műgyetem nemrég elhunyt tanárának érdemeit. Emlekezetes esemény volt a Műgyetem múltévi történetében, hogy tavaly adták ki az első mérnökdoktori oklevelet. Azután még a műgyetemi hallgatók számáról és mindenféle ügyeiről szólt a beszédét *Széchenyi*, *Kossuth*, *Petőfi* és *Deák* szellemének idézésével fejezte be.

A beszéddel, amelyet a halgatóság lelkesen megjelzett, a megnyitó-ünnep véget ért.

— **Klausenburg és Kolozsvár.** Senki sem kívánhatja az angol hadügyminisztériumtól, hogy olyant képzeljen, ami sehohlyan világon nincs, csak éppen Magyarországon. Emléltogva senkinek sincs oka nevetni a következő érdekes kis történeten, mely csak azért eshetett meg, mert Magyarországon vannak városok, melyeknek magyar és német nevék van.

Egy angol tiszt a szabadságidejét Erdélyben töltötte. Mielőtt távozott hazájából, bejelentette, hogy *Kolozsvárra* utazik. Nemsokára levelet írt haza Angliába s a levelében megírta a hadügyminisztériumnak, hogy az ő címe így szól: *Grand Hotel Klausenburg*. A leveleire iziben megjött a válasz, amely azonban olyan volt, hogy az angol tiszt nem tudott hova lenni bántalmán. A hadügyminisztérium szigorúan megírta azért, hogy hogyan mert engedély nélkül eltávozni arról a helyről, ahova engedélyt kapott. Utázdni: hogy mert *Kolozsvárról* *Klausenburgba* utazni?

Szegény angolok... Még ezt sem tudják!

— **Elhunyt osztrák képviselő.** Bécseből táviratozzák, hogy *Diedrich* Károly osztrák reichsráti képviselő tegnap *Strijben* megbalt.

— **A baja-bátaszéki Dunahíd.** Péc város közgyűlése ma elhatározta, hogy csatlakozik a baja-bátaszéki északkeleti építése tárgyában újra megindult széleskörű mozgalomhoz és egyuttal állást foglalt a bátaszék-pecsi vasút építése mellett. Az akció érdekében az érdekelte törvényhatóságok és kereskedelmi körök legközelebb országos értekezletet tartanak Pécsen.

— **Száz babérmunkos.** A főváros állandó nagy sokadalmában nem olyan igazán ünnepe az ünnepe, mint a vidéken. Ez nem akar megbántása lenni a fővárosnak, hanem természetes tünete annak az össze-visszaságnak, zajnak, sietségnek, amiben egy tömegben él majdnap egy millió ember. *Gyönyörű* szép lesz a *Kossuth-ünnepünk*. Előreláthatólag impozáns, hatalmas és lelkes, de valószínűleg pasztikusabbak lesznek a vidéki ünnepek. Azoknak az őszinte igazságát nem nyeli el semmiféle vásári lármá s azokban magukhoz méltóan érvényesülnek majd azok a finom ötletek, melyeket a *Kossuth* hatalmas alakjának ünneplésében a hódolat sugall az igazi ünneplőknek. Egy ilyen igazán az ünnepe jelentőségéhez méltó ötletéről olvasunk egy aradi újságban. Egy szilágysomlyói polgár, *Sárváry* Samu elhatározta, hogy azzal ünnepli meg negyvennyolc megtörtöntőjének százszázötödös születése napját, hogy száz babérmunkosot helyez el azoknak az emlékeire és sírjaira, akik vétlenül a szabadságharconak. A száz koszorút szerteküldi az országban mindenfelé. Aradnak harmincat szánt s szándékolja ebben a levelében értesítette az odaváló honvéd-egyesület.

Tekintetes elnök ur!

Van szerencsém b. tudomására adni, hogy *Kossuth* Lajos hazánk nagy fiának születése százötödös évfordulójára elhatároztam, hogy száz babérmunkosot helyezzek el a nemzet nagyjainak szobraira és sírjaira.

Ezen koszorúk közül harmincat szántam *Arad* városának. A tizenhárom vértanu szobrára tizenhárom tetsek. *Lenkey* János sírjára egyet, a honvédek sírjára egyet, a vesztőhelyre egyet: ez összesen 16.

Tehát kérem, méltóztatassanak engem értesíteni tizennégy 1848/49-iki tisztől, akik *Aradon* vannak eltemetve. De olyan sírokat méltóztatassanak lehetőleg megjelölni, akiknek sírjaira könnyen rátalálhatok, ha *Aradra* utazom a sírkoszorúkat elhelyezni. Szíveskedjék mindenik tisztnek a nevét följegyezni, akik ezen 14 koszorúból részesülni fognak.

A tek. elnök urnak

alázatos szolgálja
Sárváry Samu,
(Szilágysomlyó.)

Sárváry Samu professzora lehetne a kegyeletnek. Magyarország eljárnat az iskolájába. Kicsinyek és nagyok egyaránt.

— **Vizesés a Gellérthegyen.** A Gellérthegy oldalán, az új eskütéri hiddal szemben, most állítják föl *Szent Gellért* püspök szobrát, melyhez a közmunkatanács igen szép keretet csináltatott. A szobor félkör alakban sorakozó oszlopok közt fog állani és közvetlenül alatta vizesés lesz. A heggyoldalon sziklából már ki is rakták a vizesés medrét és medencéjét. A szobor körül csinos parkot rendeztek be és ezen át vezet föl az új kigyöző út a Gellérthegy ormára. A vizesés és ilető környéke nagyban emeli a Gellérthegy szépségét.

— **Az eskütéri hid vesztőség-számája.** Az eskütéri hid tájkéán nem valami nagy kedve van most építeni senkinek. A jövő mélyesítés titka meg az, hogy mikor adják át a hidat a forgalomnak. Addig zsák-utca a *Belvárosnak* ez a része. Megy-meg az ember s aztán beleütözik egy gerenda-toronyba, amely mögött misztikus munka folyik. Az Isten tudja, hogy mi. A telkeket pedig be kell építeni, mert az olyan ház, ami a jövő esztendőre nem épül föl, a törvény értelmében elveszti az adómentességét. A méltányosság azonban azt diktálja, hogy az építkezést ne vigyék bele biztos vesztőségbe azon a réven, hogy máskülönbben elesnek az adómentességétől. A főváros tanácsa tehát arra kéri a kormányt, hogy az építés határidejét terjesztészk ki ezerkilencszázötvenháromig. Ilyenformán az elhibázott építkezésből származó óriás kárhoz mindenképpen még egy nagy summa járul. Vagy teljesíti a kormány a tanács kívánságát s akkor az állam károsodik nagy adósummával, vagy nem teljesíti — s akkor egy csomó telektulajdonos veszt bele nagy pénzt vagy az idelötölt építkezésbe, vagy az idő előtt reá kivetett adóba. Ezt is tessék azoknak az uraknak a számlájára írni, akik a finom forma kedvéért elfuseráltak a nagy alktásban a lényegét.

— **A bolognai gyilkosság.** *Bologná*ból jelentik, hogy a meggyilkolt gróf *Bonmartino* feleségét tegnap letartóztatták. A grófné vallomásától azt következtetik, hogy *Murri* Puglionak egészen más oka volt a gyilkosság elkövetésére, mint eleinte gondolták. E hír szerint a grófné tiltott szerelmi viszonyt folytatott testvérével és ez a viszony nem maradt következmény nélkül. Azt is jelentik, hogy *Murri* az utóbbi napokban nagyobb kölcsönt akart fölvenni, de tárgyalása eredménytelen maradt. *Murri* ezután úgy segített magán, hogy magával vitte sógorának pénztárcáját, amelyben nagyobb pénzösszeg volt.

— **Öngyilkos pénzváltó.** *Hamburgból* jelentik nekünk, hogy *Grossmann*, egy odaváló pénzváltó-üzlet tulajdonosa, öngyilkosságot követett el.

— **De Wet.** Azt írja egy angol újság, hogy *De Wet* a német oszár meghevta instruktornak a német lovas-vadászközhöz s ezt a hős el is fogadta. Ha benne van a bibliában, hogy el kell fogadnia, akkor talán ezért, ha pedig nincs benne, akkor talán isten sugalmazásából s ez esetben: Welche Wendung durch Gottes Fügung! A transvaali sziklák és erdők rettetget oroszlánja vizeskordét huz majd egy urasági parkban s kijár érte a jó koszt, puha álom és lenye élet. A véres csaták hőse, kinek modulatit egy tuat angol heliograph figyelte feszült éberséggel, jelezvén: „Vigyázzatok, De Wet az erdőben lappang!” zárt falak közt, német katedrán oktajtja majd a német katonákat az öles mesterségre, de nem a honzszeret kétségbeesett harórára.

Hihetetlen és groteszk az angol újság híre, mert ellenkezik a tények logikájával. Nem rideg katonai szabályok s helybenhagyott taktikai alapelvek, hanem alkalom s környeztet tesszik a hősöt. *De Wet*, a johannesburgi mézárósmester rettetget vezérré nőtte ki magát a transvaali sziklahasadékokban és rengetegeken, hol minden völgyzsurulat, minden facsopart, minden hegyorom ihletet adott neki, katonai tudást pedig az önfentartás ösztöne, mint a vadállatnak, mely az ösztön nem esaló taktikájával buvik el, ha megszorítják, s támad, ha az alkalom kedvező. S hogy mikor kedvező, erre is épp az adott környeztet tanítja meg.

Nem. A hősből nem lesz professor, legkevésbé Németországban, hol sokat támogatták ugyan a boerokat oleó szóval, holott egy kis diplomáciai intervenció jobb lett volna.

Nem lesz professor, mert nem mesterségre, hogy merev taktikai szabályok szerint tanítson, amit egy fölebbvaló esetleg majd fölülvizsgál. Jobb lett volna hozzá leküldeni másfél évvel elértől néhány tuat német lovastisztot; de ha eltanulták volna is a tudományát, azt odahaza ugyan nem alkalmazhatták volna.

Es nem lesz professor, mert a boer szabadságharc tábornokának nem lesz elég bugris nyugalma hozzá, ha elgondolja, hogy katonái állott mell alusznak hosszú álmodat Spionskop s Drakenberg véres oldalán s ajkai nem nyilhatnak nyugodt, száraz eladásra, ha észbe jüt, hogy ugyanakkor messze délen a boer paraszt szóltan komorsággal szántja a földjét, mely immár nem hazája; deli boer ifjak és szüzek ajka nem nyilik mosolyra, mikor rúzsát fakasztanak egymásnak arról a bokorról, mely egy megölt nemzet vérebből sarjadtolt. Nem lesz professor, hanem visszamegy Transvaalba, ha ugyan megeli honját a hazájában. Ha pedig nem, akkor megvonul Hollandia valamelyik eldugott részében, mint a vén oroszán, melyet kitudtak a sivatagból nálánál erősebb jövevénynek.

— **Kossuth Lajos emlékezete.** Ünnepre készen várja a magyar nemzet *Kossuth Lajos* századik születésnapját. Már éreztük, hogy a nagy nap méltó lesz a nép atyjának emlékéhez, aki szívének lelkes dobbanását egy egész nemzet szívébe tudta önteni.

A tőzsedáncok ma déiben *Kornfeld* Zsigmond főrendiházi tag elnöklete alatt teljes ülést tartott és azon a következő határozatotok hozta: Kimondta, hogy a *Kossuth Lajos* születésének századik évfordulója alkalmából rendezendő ünnepélyen élnöke, *Kornfeld* Zsigmond vezetése alatt küldöttségileg részveszt a mauzoleum alapkövére a tőzsed nevében koszorút helyez és kimondotta továbbá, hogy e napon az árués értéktől zárva tartja és a választott bíróság működését szünetelteti. Ugyanezen az ülésen elhatározta a tanács, hogy Kolozsvár város tanácsának hozzáintézet meghevására a Mátyás király lovasszobrának leleplezési ünnepélyén magát küldöttségileg képviseltesse. A küldöttség tagjaiul *Horváth* Elemér, *Sándor* Pál és dr. *Félegyházy* Ágost főtitkár jeöltettek ki.

A *Kossuth-ünnep* polgári rendező-bizottsága elállott szeptember 19-ére tervezett kilválgatási terveköt. Elmarad tehát a Dunán tervezett ünnep és elmarad az általános kilválgatásra való felhívás is, mert a polgármester kijelentette, hogy a fővárosi középületeket pénz híján nem világíthatja ki, a bizottság pedig „nem akar a sötét ablakkal szemben várható tüntetésekre alkalmas adni”. A bizottság megkeresést intézett az intendánsi hivatalhoz, hogy a nemzeti ünnepen lobogozza fel a Nemzeti Színűzát és az Operát.

Szentcs város képviselőtestülete tegnap ünnepelte *Kossuth* születésének századik évfordulóját. A középületeket és a házakat fellobogózták. A *Kossuth-ünnep* bandériummal, zászlókkal és zeneszóval környezetben mentek a templomhoz hol a hatóságok és küldöttségek részvételével istentisztelet volt. 11 óra-
kor a képviselőtestület díszgyűlése következett, amelyen *Mátyás* Ferenc polgármester elnökölt. Az emlékbeszéd elhangzása után egyhangu határozattal *Kossuth* érdemeit jegyzőkönyvbe iktatták. A díszgyűlés után a menet a *Kossuth-szoborhoz* vonult és megkoszorúzták az emléket. Délután a népkertben néppünnyély volt. Este kilválgatás, térzene és a színházban díszelőadás volt.

Bud-Szent-Mihályon a tisztelői kerület községoi vasárnap, e hó 14-én ünnepelték meg *Kossuth* születésének századik évfordulóját. Az ünnepségek részvett dr. *Pap* Zoltán, a kerület országgyűlési képviselője, *Kubik* Béla és *Horváth* Gyula országgyűlési képviselője. Az ünnepi beszédet *Mészáros* János ref. lelkes

mondotta. *Pap* Zoltán pályaveres ódáját szavalta el, mire többen beszédet mondoták. Dében 200 terítékű banket volt és délután a *Kossuth-éren* néppünnyély. Este a várost kilválgózták. A kerület elhatározta, hogy a 19-iki fővárosi ünnepélyen szataga küldöttséggel képviseltesse magát és *Kossuth* sírjára koszorút helyez.

Szécsény város magyar lakossága is nagyban készült a *Kossuth-ünnepre*. Az ünnepélyt vasárnap, e hó 21-én tartják meg ünnepi istentisztelettel a református templomban. Délután néppünnyély lesz. Az ünnepi beszédet *Lénárt* József magyartól ref. esperes fogja mondani. A székelyi dalárda pedig a *Himnusz* és a *Szózat*ot fogja énekelni.

Nagy-Atád és vidéke lelkes buzgósággal készült *Kossuth* Lajos századik születésnapját megünnepelni. Az ünnepély elöestéjén a várost kilválgózták, másnap előbb a római katolikus, aztán az izraelita templomban hálaadó istentisztelet lesz, aztán a városház előtti téren népgyűlés. Az ünnepélyt banket zárja be.

Kossuth Lajos emlékére szeptember hó 18-ikán Szentendrén az izraelita hitközség ünnepélyes istentiszteletet tart. A megnyitói beszédet dr. *Weiss* Armin hitközségi elnök, a hitközöklöt *Ejfer* Jakab hevesi főrabbi fogják tartani; *Nytregházy* Vilmos, a M. Kir. Opera tagja, egyházi énekeket fog előadni.

— **A miriszlói csata emléke.** Alsó-Fehérmegye történelmi társulata a miriszlói csata színhelyén emléket állítottat lel. A felavatásra, amely tegnap történt, 3000 főnyi közönség gyűlt össze. Ott volt *Zeyk* főispán a vármegye tisztikarával, *Török* Bertalan képviselő, a történelmi társulat választásnöme, *Nagy-Ényed* és *Gyulafehérvár* város polgármesterei, mindkét városból vagy 500 tanuló és a számszéd községek lakosai nagy számban. Az ünnepélyt a földmivészek élnekara kezdte *Himnusszal*, mire előnk a szobortörténetét és *Török* képviselő, alelnök a csata előzményeit és leolyását lelkes beszédben adta elő. Az emléket *Csato* elnök a megye közönségének gondjára bizta, mire *Bánhy* megyei főjegyző azt gondozásba átvette. *Sándor* miriszlói ref. esperes hatásos beszédet intézett a közönséghez, invén őket a hazai emlékek kegyeletes tisztetére és megható imát mondván a hazáért. Végül a földmivészek élnekara a *Szózat*ot énekelte. Az emléket a zalainai kőfaragóiskola növendékei készítették; öt méter magas, a tetején a kegyeletet ábrázoló lángok négy oldalán szimbolikus ízaragványokkal és a vezérek neveivel.

— **Öngyilkos vezérőrnagy.** Bécsből jelentik, hogy ott lovag *Joelson* Róbert nyugalmazott vezérőrnagy tegnap öngyilkossá lett. A hetvenégyéves ember, aki a bécsi társaságban és sportkörökben általánosan ismert személyiség volt, már hosszabb idő óta nagyfokú idegességben szenvedett. Testi fájdalmak buskomorrá s erősen izgatottá tették. Hetek óta kezelte már orvos, s a vizsgálat szerint hirtelen támadt elmezavarban követte el az öngyilkosságot. Tegnap egész napon azt rendkívüli izgatottságot figyeltek meg rajta. Délután bevonult öltözőszobájába, ahonnan egyszerre csak fegyverörrenes zaja halaltszott ki. Sógornője, *Joelson* báróné, a szolgáljával besietett az öltözőbe s a tükrök előtt találta szétszúrt koponyával. A tükrök előtt ülve, régi tiszt revolvérrel jobb halántékán lötte magát és aztán lefordult a szekéröl. A golyó a bal halántékra kirőpült és a plafondba furdott. A báróné segítségért kiáltott, de segíteni nem lehetett az örnagyon, rögtön meghalt. *Joelson* érdemeket szerzett a sportszellemnek a tisztikarban való fejlesztésével. Az urlovasok társaságának elnöke volt. Erdemeit legteljesebb helyen is elismerték. Titkos tanácsos volt, tulajdonosa a vaskoronarend harmadik osztályának, a Lipót- és egyéb rendjeleknek. Mint aglegény halt meg.

— **Szerelmi dráma.** Hamburgból táviratozta tudósítónk, hogy egy lübecki lakatoslegény meggyilkolta bányának mostoha leányát, aki visszautasította az ő házassági ajánlatát. A boldogtalan leány hűgát, ki néjének segítségére sietett, szintén agyonöltöte a szerelmes lakatoslegény, aztán öngyilkosságot követett el. A két leány a halállal vívdók, a gyilkos meghalt.

— **Vasuti szerencsétlenség.** Geltendorf közelében, az augsburg—weihelmi vonalon tegnap este vasuti szerencsétlenség történt. A müncheni személyvonatnak egy kocsi kikisiklott és több vagonnt magával rántott. Egy vasuti hivatalnok és egy festőművész felesége halálosan, többen jelentéktelenül sebesültek meg.

— **Kardpárba.** Város kardpárbaívott tegnap *Aleza* János ügyvédjelölt *Poporadu* Hillár ügyvédjelölttel. A párbaív — amelyre tettleges innultus szolgálattolt okot — a Bothmer-Gennari-tele vívoteremben ment végre. A mérkőzés bandázások nélkül, teljes harcoképítésig tolyt. Mindjárt az első összecsapásnál *Poporadu* Hillár több helyen megsebesült, azonban ez nem volt oly súlyos, hogy a harcoképítést konstatalni lehetett volna. A második összecsapás után azonban *Poporadu* Hillár éles vágástól származó hét sebből vérezt, mire az orvosok dr. *Wilder* Bertalan operátör és dr. *Seirmay* I. a teljes harcoképítést konstatalván, a vezető segéd a párbaív megsebesítette. A felek kibékültek.

— **Takács Zoltán haldoklik.** *Takács* Zoltán, a hírhedt bankóhamisító, akit többévi börtönbüntetésre ítél a bíróság — a gyűjtőfogházban halálán van.

Önkénytelentől is vissza kell gondolnunk azokra az időkre, mikor ez a most halállal vívdó ember, a népszerűség jóleső melegében sütkérezve az életet akarta maga alá gyűrni. Az utéak hangosak voltak az ő nevéttől s nagyállamférfiak népszerűtlenség mellett féltelmesen növekedett az ő népszerűsége. *Takács Zoltán* volt a magyar demagógok mintaképe s egész jellege egy darab kultúrtörténeti fővárosunknak. Fél tudással nagy szertelen ambíciók párosultak benne, csak egyben volt tiszta látása: abban, hogy e fejletlen, átalakuló társadalomban nem kell egyéb az érvényesítéshez, mint ügyes modor, jó beszélőtehetség, temperamentum és ügyes sorakoztatása a semminek. Ezt ő és kivüle sokan értették ebben a szép fejlődő és forrongó városban. Ő is és kivüle oly sokan használták föl ezt a fejlődésbeli gyomorhaját Budapestnek. Tudta és sokan tudják ma is, hogy az ilyen gyomorbeteg városoknak könnyű és édes eledelk keltenek s hogy ezekért a levegőből süttött eledelkéért mindent meg lehet it szerezni.

Szegény haladó *Takács Zoltán* azonban még sem szabad gyűlölettel nézni. Sorsát nem szabad egy kommentálni, mint ahogy az emberek rendszeren szokták. Senki se mondja, hogy így kell járnia mindenkinek, aki az agorára áll. Ebben a tanulságban csak kicsinyes bosszu volna. A börtönből haldokló *Takács Zoltán* sorsából az a tanulság, hogy a fejlődő társadalmakban mindég kell lenni ilyen szerencsétlen áldozatoknak, akik szemlélni lehet az ott oleó diésőseget, melyet a kiforratlan tömegek adta népszerűség rejt magában.

— **A katolikus tanítók kongresszusa.** Nagy érdeklődés mellett tartották meg a katolikus tanítók országos kongresszusukat. A Rómába tervezett zárandókiat a tanítók szeptember 16-ikáról október 21-ére halasztották.

A kongresszus vasárnap előértekezletet tartott *Steinberger* Ferenc nagyváradai apátkanonok elnöklete alatt. *Ember* Károly előterjesztette az angol hölgyek budapesti polgári iskolai tanítóképzőjénél a felbőtt egyházi hatóság által approbált és már életbe léptetett tervezetet melyet hozzászólás végett kiadnak a kancellai és szatmári rekonzitáteknek. *Dreiszigler* Ferenc a gazdasági ismétőliskolák tantervjavaslatát terjesztette elő. A tanács megbizta az előadóit, hogy munkáját nagyobb szabásban vázolja a kongresszus előtt, melyet a Szent István-Társulat nagyteremben ma délelőtt 10 óra-
kor nyitott meg *Steinberger* Ferenc apátkanonok emelkedett szellemű beszéddel. Bemutatásra került *Rampolla* bírnok leirata, amely válasz a katolikus tanítók leirataira, amelyet a pápához intétek. Tartalma ez: A szent-
Atya örömmel fogadta a ragaszkodás és hódolat érzelmeit melyeket a katolikus tanítók budapesti díszgyűlése kifejezett s bő sikereket kívánva a kongresszusnak, apostoli áldását adta rejt. Ezután *Dreiszigler* Ferenc kancellai tanítóképző-intézetének a gazdasági ismétőliskolák tantervjavaslatát terjesztette elő, melyet egyhangulag elfogadtak. *Számborcsky* Rezső elnök titkár jelentést tett a kath. tanítók országos bizottságának múltvi működéséről. *Gusvenit* Vilmos esztergomi tanítóképzőintézet tanító következő indítványát zajos vita után elfogadták: „A katolikus tanítók országos kongresszusa, illetőleg bizottsága a katolikus tanító-és tanítóképzők ellen a magyar tanítók országos bizottságának tolyó év augusztus 19-én tartott közgyűlésén elhangzott teljesen indokolatlan és igaztalan támadásokat a leghatározottabban elítéli és visszautasítja. Ezzel kapcsolatban kijelenti, hogy az elhangzott és a vezetőség részéről vissza nem utasított igaztalan támadások után a katolikus állásponttal nem tartja összeegyeztethetőnek, hogy az emittet országos bizottságának a katolikus tanítók továbbra is tagjai legyenek. Néhány indítvány elodagása után a kongresszus a *Himnusz* éneklésével végt ért.

— **Leányok otthona.** A példás buzgósággal működő *Budapesti Leányegyesület* saját helyiségében (IV. Zöldfa-utca 14. I. emelet) e hó 21-én Öthöth nyit meg önálló pályára készülő vagy azon működő nők számára. Az Öththonban van internatus azoknak, kiknek a fővárosban nincs otthonuk, és menza azok részére, kiket foglalkozásuk otthonuktól az ebéd idején távolított. Az internatusban teljes ellátási díj évi 600 korona, a menzában naponként ebéd egy hónapra 20 korona, hetenkint háromszori ebéd havonta 12 korona, egy-egy ebéd ára 90 fillér. Tudakozódni és felvételért folyamodni lehet az Öththon elnökségénél (dr. *Láng* Margit, Zöldfa-utca 38. Wlaccics-kollégium) naponta délután 3—4 óra közt.

— **Berlinből kitasított külföldiek.** Berlinből táviratozzák, hogy az ottani rendőrség tegnap tizenhat gyanusnak talált külföldit utasított ki Berlinből és a birodalomból. A kitasítottak közül 11 osztrák, 3 orosz, 2 olasz és 1 magyar alattvaló van.

— **Vérengző örlát.** *Malagóbbi* jelentik, hogy ott egy hirtelen megőrült esondőr rettenetes vérengzést követett el. Hét embert agyonöltöt, hatot pedig súlyosan megsebesített. A dühögő embert nem lehetett megfékezni, mert még sok töltés volt nála s ezért egy másik esondőr agyonöltöte.

— **Egy kis szemrehányás.** A debreczeni finnepen tudvalegőleg *Lány* Lajos miniszter megnyitotta a kerületi iparmúzeumot. Mindössze egy kis teremről van szó, ez az egész helyisége a múzeumnak, mindazonáltal magára tudta vonni különösebben is a figyelmet. A kiállított tárgyakon is volt mit nézni, de szolgált a kis múzeum egy savanykás izü csomóval is. Köröskörül a teremben végighúzódott ez a nevezetes hangu ajánlközás:

— Hölgyek, urak! Az egyszerű magyar nép keze mivek ezek; akik ezeket készítik, kénytelenek kívándorolni, hogy éhen ne veszzenek, mert mi csak szavakkal pártoljuk az ipart, de ami csak rajtunk és körülöttünk van, mindaz idegen.

Jól szemre nézve is tűnt ez az egyszerű, de meghatározható kis szemrehányás, s ha valaki nem látta meg véletlenül, a szomszédja bizonyára megbökődte, hogy ugyan legyen erre a csekélyke pikanterára is gondja. Valami nagy meglepetést azért senkinek sem csinálhatott a figyelmeztetés. Elég ismeretes igazságot őrl, legfőbb olys érzéseket támaszthatott, hogy ejnye, ünnepparkor még sem járja keseri pilulával traktálni a nyájas vendégeket. Ambátor neheztelni túlságosan nem lehet, mikor a gazda sem zárja ki magát a sajnargatásból.

— **Merénylet Lobkowitz herceg ellen.** Egy esti lap szenzációs hírt közöl. amelynek lényeges tartalma az, hogy a negyedik hadtest és a székesfehérvári honvéhdadosztály záró hadgyakorlatain szombaton merénylet történt *Lobkowitz* hadtestparancsnok ellen. Hír szerint a 17-ik és 19-ik honvédgyalogezred legénységéből sokan éles lötélnyű löttek s egy 68-ik ezredbeli baka halálosan megsebesült, egyik éles golyó pedig *Lobkowitz* herceg közvetlen közelében üdördött be a földbe, s egy-két golyó a herceg füle mellett süvöltött el. A vizsgálat azt is megállapította volna már, hogy a 17-ik gyalogezred harcbonala előtt rendkívül sok gyakorló lötélnyűből kiszedett papír rugót találtak, amelyek helyére a katonák kavicsokat, vagy éles golyót tettek. A kalandosan hangzó hírt még sehonnan sem erősítették meg.

— **A vendéglők kongresszusa.** A szállodalajdonosok nemzetközi egyesülete tudvalegőleg az idén Budapesten szeptember 29-től 27-ig tartja meg évi közgyűlését. A kongresszus programját már végleg megállapították. Szeptember 28-án ismerkedő-est lesz a Hungária-szállóban. Másnap reggel a szállodalajdonosok nemzetközi egyesületének felügyelőbizottsága tart ülést az István főherceg-szállóban, utána délelőtt tíz órakor az Akadémia dísztermében tartják meg az egyesület közgyűlését. Délután a Margitszigetet látogatják meg a külföldi vendégek s este a Vigadóban rendezett díszelőre gyűlnek össze. Szeptember 25-én a Svábhegyet, a Zugligelet nézik meg, este pedig kirándulnak Budatökre. Szeptember 26-án a főváros egyéb nevezetességeit tekintik meg a külföldi vendégek. Délután négy órakor busceubéd lesz a Royal-szállóban, este pedig díszelőadás az Operában.

— **Rablógyilkosság.** *Pécsváradon* tegnap reggel özv. *Engler* Matild 64 éves asszonyt, lakásában baltával agyoncsújtva találták. A szekrény fél volt törve, abból egy ezer koronáról szóló postatakarékpénztári könyv és az ott tartogatott készpénz hiányzott. A tettest nyomozták.

— **Báró Bothmer Jenő vívőterme.** Báró *Bothmer* Jenő honvédmuniszárszázados a fővárosi társaság és közkeveltségű tagja, mint már említettük, ideiglenesen nyugdíjba lépett. hogy teljesen a vívősportnak szentelhesse magát, amelyben eddig is európai hírnevet szerzett magának. Báró *Bothmer* Jenő október elsején az Erzsébet-kört 27. sz. ház első emeletén nyitja meg vívőtermet. Három nagy vívőterem, egy női vívőterem, előlévészet, birkozóterem, boxterem, atletikai és tornaterem sorakoznak egymás mellett, a kellő számú öltözőkkel, fürdőszobákkal és flojtörzszobákkal. A női vívőterem teljesen el van különítve a férfiak osztályától és egész külön bejárója is van. Nemcsak a berendezés lesz mintaserű, de a tanítás is. Az oktatást a sportok minden ágában maga báró *Bothmer* Jenő vezeti, mellette *Gennárius* a híres olasz vívőmesterrel az élén a legkitűnőbb és legavatottabb mesterek tanítják a vívást és a többi sportot. A vívőtermet, mint jeleztük, október elsején nyitják meg, de a tanítványok jelentkezése már most is elindogatják a napnak bármely szakában, Erzsébet-kört 27. sz. a.

— **Templomablak.** A hamburgi evangélikus templomban, mint nekünk jelentik, a múlt éjjel ismeretlen tettesek betörték. A tolvajok semmit sem találtak, ússzerombolták hát mindent és feldúlták a sekrestyét.

— **Házasság.** Dr. *Weisz* Ferenc orvos eljegyezte *Weisz* Anna kisasszonyt, *Weisz* Jakab budapesti papírkereskedő leányát.

Zeimánovits Zsigmond, a Haasenstein és Vogler cég tisztviselője e hó 21-én délután 1¼ órakor tartja esküvőjét a dohány-utcai zsinagógában *Preis* Sarolta kisasszonnyal.

Grass Samu debreczeni földbírtokos eljegyezte *Szvegy* Erber Vilmosné leányát, *Margit* kisasszonyt Debreczenben.

Dessz Mór Kun-Szent-Máronból eljegyezte *Mahl* Rózsikát Pászton.

Dr. *Fodor* Antal, csikszeredei kir. közjegyző családi körben oltárhoz vezette csikszentmártoni *Boch*kor Irmát, *Boch*kor Károly egyetemi tanárnak leányát.

— **Két író jubileuma.** A magyar irodalomnak két kitűnősége jübiall ebben a hónapban. Az egyik idősb *Szinnyei* József, a magyar irodalom élő lexikonja, a másik *Beöthy* Zsolt, a kiváló irodalomtörténész. *Szinnyei* első munkája a *Budapesti Viszhang* című folyóiratban 1852. szeptember 19-ikén jelent meg, ez az első dolgozat *Sue* Jenő egy francia művének fordítása volt. A másik jubiliás *Szinnyei* unokáncse, dr. *Beöthy* Zsolt miniszteri tanácsos, tudományegyetemi tanár és a Kisfaludy-társaság elnöke, akinek első cikke *Szabó* Richard ifjúsági lapjában 1862. szeptember havában látott napvilágot. *Beöthy* tehát negyvenéves írói multra tekinthet vissza. Mind a két jubiliás értékes munkássággal gazdagította a magyar irodalmat és főleg az irodalomtörténetírást. Tudomány és irodalmi köreink most készülődnek a két nagyevű író jubileumának méltó módon való megünneplésére.

— **Kriványné válik.** Hosszu, kinos évek örültek meg bennem azt, hogy férjem nevét nem viselhetem, — így szól *Krivány* Jánosné, az aradi hírhedt sikasztónak ezidőszert meg törvényes hitvese abban a keresetben, amelyet az aradi törvényszékhez benyújtott s amelyben házasságának felbontását kéri. A szerencsétlen asszony elmondja, hogy boldogan nézett a jövő elé, amikor 1886-ban Baján oltárhoz vezette őt *Krivány* János, akinek házához huszezer forint hozományt vitt. A közhit szerint férje vagyonos ember volt s így az évek hosszu során át joggal hitthette, hogy életmódjuk, amely nem volt pazar, biztos és tiszta alapokon nyugszik. Gondos, szerető családapává és gyöngéd férj s a szerencsétlen asszony sohasem sejtette, hogy nyugodt külszina alatt a lelkiismeret háborgó tengere hullámozik. A szegény és s anyagi romlás váratlanul érte s most emlékek től is szabadulni akar annak, aki őt és gyermekeit a jólétnék és tiszteletnek magas fokáról a nyomorba taszította. Kinos fejezte ez a válpör egy büntügyi regénynek, amely előttünk folyt le s amelynek szomorú hőse aligha éli túl a bűntétést, amelyet reá a földi igazságszolgáltatás kimért.

— **A kereskedelmi kamarák kongresszusa.** *Debreczenből* jelentik: A kereskedelmi és iparkamarák kongresszusa ma folytatta tanácskozásait. *Marshall* Lajos (Arad) előterjesztette javaslatát, a megrendelések gyűjtését szabályozó törvény revíziójáról. hogy az ügynököket a hatóságok jobban trtsák nyilván és a visszaélések meg szigorubban büntetessenek. A javaslatot előadgák. *Szántó* Győző debreczeni tagnak kiveitélnek fellesztését, kedvezményes vasuti hajótartifákát, állami ösztöndíjakat s alapítványokat célozó indítványát szintén előadgák.

Huzella Gyula nagyváradí elnök előadta a vidéki központok megerősítéséről szóló határozati javaslatát s végül kívánja, hogy a kibővített iparkamarák országgyűlési képviselőválasztások jogával ruhátassanak fel. A vidéki központokra vonatkozólag az indítványt előadgák, de a választói jogra való indítványt, mint kivételent, nem fogadják el. *Kulinyi* Zsigmond szegedi titkár az iptörvény revízióját, az állami anyagi hozzájárulások lényeges felemelését és a kisiparosoknak állami katonai szállításokkal való megbízását sürgeti. Előadgák dr. *Sarkadi* La os nagyváradí titkárhasonszellemű indítványát amelytanulmányutakra és pályamunkákra díjak kitűzését óhajtja. *Kirchknopf* Frigyes pozsonyi titkár indítványára *Szabó* Kálmán hozzájárulásával a kongresszus állást foglalt az o saz borvámkiszárazás eltörsését illetőleg. Végül *Kristyó* megköszönte a debreceneknek a szives vendéglátást, mire *Szabó* Kálmán a gyűlést bezárta. A kongresszus tagjai déiben elutaztak Máramaros-Szigetre.

— **A mozgóposta háziszarkája.** A rendőri vizsgálat *Papes* Józsefnek, a mozgóposta letartóztatott szolgájának és feleségének, *Hegedűs* Juliának ügyében véget ért s a bűnös házaspárt ma délután a rendőség átadta a királyi ügyészségnek. A tegnapi kihallgatás folyamán *Papes* hosszas tagadás után beismerie, hogy ő követte el a székesiehérvár-budapesti utvonalon a 39.000 koronás ípást s azt a levelet is ő vette ki a postacsomagból, amelyben a négy szelvény volt. A postacsakot egy őrizetlen pilanában felvágta s miután a két levelet kivette belőle, ismét szépen összevarrta. A pénzt — ugymond *Papes* — átadta a feleségének, hogy azt valami biztos helyen — amelyről ő se tud — rejtse el. *Papes* vallomását a felesége is megerősítette, csak egynémely részletre vonatkozólag vallott másképpen.

— **Eismerem, — ugymond — hogy az uram a pénzt nekem átadta, melyet először a pincebén ástam el. Pár nappal később azonban újra kiástam a pincebén a csomagot s kimentem vele a Városligethe.** A *Stefánia*-út közelében találtam is egy jó helyet, amelyet könnyen meg lehetett jelezni. Asót vittem magammal s elástam a pénzt tartalmazó csomagot. Mielőtt még elkészültem volna a munkámmal, észrevetetem, hogy tőlem minyeg 15—20 lépésnyire egy fiatalember, valószínűleg valami tejkihordó-legény áll, kezében egy plékannával. Amint azonban feljé néztem, szép csendesen — miután nem is érdekelné a dolog — eltávozott. En nyugodtam beleztem a munkámat és hazamentem, mert abban a hitben voltam, hogy

az illető fiatalember nem is látott engem. Két héttel később kimentem a pénzért az emítet helyre, de a gődrőt lelvasva találtam s a pénz eltűnt belőle. Más nem vihethe el, mint az a fiatalember, aki — úgy látszik — megfigyelte, hogy én oda valamit elástam.

A rendőség természetesen nem hiszi el ezt a mesét és *Bérczi* kapitány most lázasan kutatja, hogy hova rejtthette el *Papes* né a 39 000 koronát. Különben *Papes* maga is a szemébe mondta a feleségének, hogy hazudik.

— **Ugy látszik — mondta Papes igazgató hangon — hogy a szeretődnék adtat a pénzt!**

Az asszony dühösen fel pattant erre a szóra s öklével fenyegetve az urát, mondta:

— **Nem tudok semmit a pénzről, ha loptál, hát bűnhődj te is!**

Bérczi kapitány különben meg van győződve arról, hogy a pénz hamarosan meg fog kerülni. Ami a *Papes* által elkövetett többi lopást illeti, a postakinstárnak aránylag kevés a kára, mert az ellopott tárgyak legnagyobb része mint ajánlott küldemény lett feladva, ezekért pedig elvesztés esetén csak 50 koronát tartozik fizetni a kinstárnak.

— **A szeretet.** Az anyákról szóló szép legendák közt nem utolsó az, amelyet a napokban költött az élet. *Kunos* Mariskát, *Kunos* István leányát Oroszában nőt vett *Molnár* János festőművész s a fiatal házaspár állandó tartózkodásra Műnchenbe utazott. A fiatal menyecske édesanyja magára maradt s a leánya utáni vágyakozás úgy megviselte, hogy belebetegedett. Betegsége egyre veszélyesebbé vált s e héten jobblétre szenderült. Ma, amikor az anyák minden szeretetük mellett is, jobban örülnék annak, ha lányaikat elviszik, ez a csodálatra méltó, ragaszkodó szeretet eléves arra, hogy meg legyen örökítve.

— **Hálalozás.** *Pütszký* Zsigmond fővárosi postafelügyelő tegnap Baján, ahol rokonainál látogatóban volt, meghalt.

— **A martiniquei áldozatokért.** Aradvármegye alispáni hivatala 20 korona 50 fillér adományt küldött ma a Budapesti Újságírók Egyesületéhez a martiniquei áldozatok felségélyezésére. Ezzel az adománnyal a gyűjtés eddigi eredménye 10216 korona 25 fillér és 10 frank.

— **Fővárosi Orfeum.** *Waldmann* Imre igazgató, aki külföldi köröten volt, Londonban szerződést kötött a híres angol *Paul* Martinetti színjátékos-társasággal, amely a szerződés értelmében október 1-től föllep az orieumban. Megemlítjük, hogy ma kedden van a bemutatott előadása a *Nizai élet* című teljessen ura betanult és ényesen kiállított baletnek, amelyet *Hozer* J. szerzett és zenéit *Kassar* Károly állította össze. A baletten föllep *Terestia Ruccio* prima belletrina más maganerökkel. A műsor egyebiránt új érdekességet és gazdagságot nyer *Kiners-Moulin* ekvilibristák, *Humberty* zsonglőr, *Cornells* excentrikusok és *Djemes*, *Eródsy*, *Görgényi*, *Litzi-Kitzi* hölgyek és sok más elsőrendű erő fölleptével.

(x) **Magyar olajipar-részvénytársaság** Budapestén. Gyár: IX., Soroksári-ut 11. Iroda: VII., Károly-kört 3. Vásárol: lenmagot, kendermagot, repét, gomborkát, napraörögöt, ricinusmagot, tőkmagot. Szállít: Repecefogásat, tőkmag-, napraörög-pogásat gépolat, egőolajat, petróleumot, karboi-neumot, thowite-kenőcsöt és kocsikenőcsöt. Részletes prospectus és árjegyzék kívánatra ingyen és bérmentve küldetik.

(x) **Lettersdorffer D. és fia** írászabó-cég, Koroherceg-utca 6. Mai számunkban megjelent hirdetésére olvasóink szives figyelmét felhívjuk.

SZINHÁZ, ZENE

** **A nők barátja.** A *Nemzeti Szinházban* holnap, kedden 44-edszer kerül szíre Dumas vigjátéka: *A nők barátja*, mely alkalommal Haskenderi kisasszony szerepét először játszza *T. Deli* Emma és Leverdet szerepét *Gál* Balbiur szerepét ezuttal *Pauway* Erzsike, az Országos Szinművészeti Akadémia növendéke, néhai *Pauway* Ede leánya játszza először.

** **Dr. Dalnoki Viktor** Bécsben. Amint a *Neue Freie Presse* jelenti, *Mahler* igazgató dr. *Dalnoki* Viktort, a jeles fiatal baritonistát 1903. szeptember elsejétől kezdve hat évre a bécsi Operaházhoz szerződette. Addig is az Operaház költségén németül tanulja be szerepét és esetről-esetre mint vendég fog fellépni. — *Dalnoki*, akinek gyönyörű hangját és kiváló ének-tudása nálunk is teljes elismerést aratott, nem talál helyet *Operaházunkban*, ahol sohase gondoskodnak a jövőről, de tán nem is tudnak, Bécsben mindenesetre gyönyörű pálya vár *Dalnok*ra, akinek kiképzésével *Mahler* személyesen törődik.

** **Fővárosi Nyári Szinház.** A krisztinavárosi színházban holnap, kedden szíre kerül az *Erdányi* című opera *Anday* Blankával. Pénteken és szombaton a Kossuth-ünnepek alkalmából díszelőadásai az *Aranylakodalmot* kerül előadásra.

** Berliini színházgató Budapest. Lautenburg
Zsigmond berliini színházgató hazánkba jelenleg Budapesten időzik. Lautenburg sorra nézi színházainkat, hogy esetleg az ősi magyar ujdonságok közül darabot választhasson berliini színháza számára.

** Kossuth-ünnepek a színházakban. Géczy István és Lamperth Géza új színműve, amelynek csütörtöki bemutatójával a *Vigszínház* Kossuth Lajos születésének századik évfordulóját ünnepli meg, a színháznak harmadik kuruc-darabja. Mint valami trilógia, úgy függ össze ez a három hazafias dráma. *Fényes Samu Kuruc Feja Dávidja* Thököly idején játszák. *Herczeg Ferenc Ocskay brigádosa* Rákóczy harcainak teljéből meríti anyagát, a *Rodostó* azonban pedig a bujdosó Rákóczy jelenik meg. Az utolsó szó a drámában Mikos Kelemené. A hívek leghívebbjé, aki prófétai epilógusban hirdeti a szabadság szellemének diadálát. Az ujdonság zenéjét *Kun László* a kuruc-korszak zeneköltészetének alapos ismerője írta. A *Rodostó* szereposztása a következő:

II. Rákóczy Ferenc Fenyvesi, gróf Beresényi Miklós, Hegedűs; gróf Beresényi Miklós, Haraszi Hermin; Köszegi Zsuzsika, Varsányi Irén; Mikos Kelemen, Góth; gróf Esterházy Antal Pelhes; A Kádia felesége Pécsi Paula; gróf Esterházy Antalné, Kürti Sarolta; Pápay Gáspár, Tapolczai; Pápay János, Gyarmathy; Vetési János Péchy; Bonac franciáország követe, Bardi; gróf Starhemberg, császári generális Mátrai; Nagyvezér, Kazalický; Jávorika Ádám, Balassa; Barna, Rákóczy udvari zenésze. Gyöző; gróf Beresényi László, francia ezredes, Dayka, Rákóczy György, Tanay; Kádia, Vendrey, Gerő, Beresényi Öreg huszáry, Rónaszéky; Orvos, Szerőmy.

A *Magyar Színház* ünnepi darabjának, *Véró György Bölcső és koporsó* című színművének, már holnap lesz a bemutatója, amelyre az igazgatóság meghívta Kossuth Ferencet, *Rákay László* az ünnep rendezőbizottságának elnökét, a függetlenségi pártot, és az öreg honvédeket. A darab már könyvnyelven is megjelent, a Bárd testvérek kiadásában.

A *Városigeti Színház*ban csütörtökön lesz a bemutatója *Pakots József Kossuth* című hazafias színművének. Az igazgatóság e poétikus és vig jelenetekben bővelkedő látványosságot elsőrendű szereposztásban, fényes kiállításal hozza színre. Az ünnepi estét az Országos Kossuth-ünnep rendezőbizottsága bevette műsorába s a hivatalos ünnep voltaképpen a Városigeti Színház bemutató-előadásával veszi kezdetét.

** A baba. Audran operettje, mely két esztendő óta egyik legvonzóbb műsordarabja a *Népszínház*nak, holnap, kedden kerül színre e szezonban először *Kéry Klárával és Hegyi Arankával* a fő női szerepekben.

** A Fővárosi Szövetés Színészársaság vasárnap délután tartotta alakuló gyűlését *Solymosi Elek* színésziskolájában. A nagy számban megjelent érdeklődőket *Solymosi Elek*, az eszme megteremtője lelkes beszéddel üdvözölte.

Harminnégy év óta élék — ugymond — a fővárosban s a szemem előtt hat színház épült fel. Mint sajátságos tünetet említhetem, hogy minden színház kérdésének már a pusztá felvetésénél teljességgel a kételkedés, az eggyoldalú rosszalás és a pesszimizmus ellenvetései. Egy bizonyos ad hoc tábor minden színház megalapítása előtt hangzotta, hogy a kérdéses színházra nincs szükség, nem lesz közönsége, hogy nincsenek ehhez való művészek, sőt még azt is, hogy a terveit vető műsor kultiválása nem óhajtható. Az érdeklődők meg fogják találni a módiát egy *Történelmi színház* megalapításának és pedig annyival inkább, mert — számot vetve a kezdet nehézségeivel — egyelőre csak a *Fővárosi Szövetés Színészársaság* megteremtéséről van szó.

Előnk eszmecsere után *Bródy István* olvasta fel a *Fővárosi Szövetés- és Színészársaságról*, vele kapcsolatban a *Történelmi Színházról* szóló tervzetét, mely után a megjelentek nagy lelkesedéssel írták alá a belépő nyilatkozatot s a *Fővárosi Szövetés Színészársaság* megalakulását nyilatkozták. Ezután irókból és művészekből álló előkészítő bizottságot választottak az ügyek ideiglenes vezetésére, majd művészi igazgatónak egyhangúlag *Solymosi Elek*et, titkárnak pedig *Bródy István* választották meg. A gyűlésen nagy számban megjelent színészek és színésznők örömmel fogadták az eszmét, s amint az előjelekből ítélni lehet, az érdeklődés nagy arányokban fog fokozódni. A még beépni óhajtott tagok az ideiglenes helyiségében (József-körút 18.) jelentkezhetnek.

** Miskolc színészete. Százötvenéves múltja van már Miskolc város magyar színészeteinek, melynek a történetét most írja meg *Keresztény Sándor*, vármegyei tisztviselő. Az iradalm- s művésztörténelmi értéki mű ez év november havában jelenik meg, több mint 250 oldalon, finom velinpapírra nyomva a Forster, Klein és Ludvig miskolci könyvnyelvéből kiállításában. Előfizetési ára fűtve 2 korona 40 fillér, diszkótsában 4 korona. Az előfizetési pénzek *Keresztény Sándor* megyei hivatalnok címére (Miskolc, Kun József-utca 63. sz.) október hó végéig küldendők be. A könyv tartja magában a Miskolcban működött összes színészek és színésznők neveit, az óadott szindarabok jegyzékét, nevezetesebb kritikákat és fontosabb színügyi eseményeket.

** Kossuth-oszárás. A Kossuth-ünnep lelkes hangulatában írt zeneművek közt előkei helyet foglal el *Chorin Géza*nak, az ismert zeneszerzőnek *Kossuth-oszárás* című sikerült kompozíciója. Az eredeti gondolatot gyöngyöző, inveniációs és pattingó ritmusú oszárás öt tételre van osztva, melyek azonban mégis szerves egészet alkotnak. A tömegesen termelt oszárások közül élénken magaslik ki ez a oszárás, mely

egy kiforrott tehetség munkája. Ajánlhatjuk a csárdást mindazoknak, akik a oszárások közt is valami újat, valami eredetit óhajtanak hallani. A mű kapvatat Rózsavölgyi és társa zeneműkiadó-cégénel.

** Kossuth Lajos emlékezte a *Telefon Hírmondó*ban Kossuth Lajos születésének százéves évfordulóját, melyet szelében megünnepel az országban minden magyar, a *Telefon Hírmondó* is méltó kegyekkel veszi körül. Csütörtökön délután 5 órakor ugyanis ünnepi hazafias hangversenyt rendez a beszélőújság, melyre közreműködésüket a következő művészek ígérték meg: *Bárdossy Irén* uró, *Hegedűs Gyula Várdy Sándor* és *Balassa Jenő* urak, továbbá *Horváth Róbert* tárogatómester, *Braun Ruben* gordonkaművész és a Vakok országos zenekarának négyes társasága. Az egyes zongoraszámokat *Hartmann Jenő* zongoratanár látja el.

Strófák

az operaházi szezon megnyitása előtt.

Budapest, szeptember 15.

I.

Steger, az egykoron ünnepelet tenorista egyszer csak fejébe vette, hogy nem szerződik többé a bécsi udvari Operaházhoz, ahol kedvence volt az udvarnak és a közönségnek egyaránt.

— Maradjon — kérlelte az igazgató. — Hát mit akar? Nagyobb gázsit? Megkapja.

— Nem kell, — felelte csökönysően az énekes. — De valamit mégis csak akar?

— Igen — vállolta be *Steger*. — *Más inténdést*. Akkor kisebb gázsit is elfogadok.

Hát ebbe nem lehetett belemenni és *Steger* távozott. Mint kamara-énekes, végül bucsukihallgatáson fogadta a felséges ur, aki nagyon szerette a tenoristát.

— Hát, kedves *Steger*, elhagy bennünket? — szólt kegyesen a király. — Gondolja csak meg és maradjon...

— A legnagyobb gyönyörűséggel, felséges uram, — bizonykodott a tenorista. — *De más inténdést kérek.*

A király szeme egy pillanatra eborult, de csakhamar ismét mosolyogni kezdett; aztán így szólt:

— Mondja csak kedves *Steger*, — hát abba beleegyezik, hogy én tovább uralkodjam?...

Ezt az adomát *Burrián* mondta el nekem, aki végül hozzátette.

— Látod, ilyenek vagyunk mi tenoristák.

Burrián tévedt. O még ilyenebb. Megszökött Budapestről minden ok nélkül, minden jog ellenére. Adhatnak volna neki bármit, 6 mégis ithagyta volna Budapestet. Neki évente legalább is egy szerződészegést el kell követnie. Kei, nem tehet róla. Es bár végtelenül sajnálom, hogy ezt a nagy művészt elvesztettük, belátom, hogy vesztesége megkönnyebbülést jelent minden műintézet vezetőségére nézve, amely fölött mint Damoklész kardja lóg, nyugtalanságot és bizonytalanságot okozván. Mint művészt, a bírálat csak dicsőítés alakjában illetheti, de mint ember, csak diagnózist hív ki. Majd küsil.

Es ezért semmiféle szemrehányásom se kíséri az ő távozását.

II.

Burrián távozása alkalmából jogos szemrehányással csupán és egyedül csak a mi operaházi rendszerünket lehet illetni. Nem azért emélt elhagyta menni ezt a tenoristát; elvégre nem is hagyta hiszen aranybilincsbe verhetné volna ezt a rutinát kiűrőt, ez akkor is szökik, mert ősz van, amikor a fecskek élmennek; 6 még szerződést szeg.

De kérdem: minő alapon áll az a négyszázezer forinttal dotált műintézet, ha egyetlenegy tagnak a távozása úgyszólván megsemmisíti? Ez a következménye annak a szerencsétlen rendszernek, amely napról-napra el, minden gondolat és belátás nélkül személyvesztő vendégzereplésekkel demoralizálja a közönség izlését és a rendes tagok önértétét, megálapodott rendes ensemblet nem tud alapítani, fiatal tehetségeket külföldre kerget, ahonnan aztán öszebcsavarodott hanggal, drága pénzért visszatérnek stb.

Seebach báró, a drozdai intendants élszerződöttető tőlünk, imhol, *Burrián*t. Hát arról lehelne beszélni, illik-e egy udvari színházhoz, hogy ilyen kepec módon gondoskodjék személyzetének kiegészítéséről. Itt eszembe jut a következő történet:

Grengg, a bécsi basszista, akit néhány hét előtt kűnt a színpadon ért gutaütés, nagyon haragszik Grácia, szülővárosára, ahol egyszer nem tetszett, továbbá a tenoristákra, akiknek a legszebb szerepeket komponálták. Egyszer megszöliha egy tenorista nagyon vékony hangon:

— Hallotta már *Grengg* ur, megyek Grácia vendégzerepléni. Mire profundus basszusával azt mondta *Grengg*:

— Das vergönne ich dieser Bagage. (Ezt nem sajnálom ettől a népségtől.)

Természetesen, sokkal udvariasabban, de lényegében ugyanazt gondoljuk mi is arról az udvari színházról, amely szerződészegés utján jutott *Burrián*hoz.

Fog ez még nekik is szerződést szegni olyan-

kor, amikor a legjobban fáj. Nem sajnálom báró *Seebach*tól *Burrián*t. Majd ha a fecskek visszatérnek...

III.

Mindenesetre helyesen tenrénk, ha kilépünk ragyogó izoláltságunkból és belépünk a *középeurópai színházkartellé*, amely ilyen stiklik ellen megvédené a *Magyar Királyi Operaház*at; ennek már elég meg kellett volna történni. Így ki vagyunk szögálatva idegen énekeseknek, akik mint valami kalandra, jönnek Magyarországra, hogy elhagyjanak, amikor akar-nak. De egész Közép-Európa színpadja bezárul a szerződészegők előtt, ha benne vagyunk a kartellben. De ez csak melles kérdés.

A földolog az, hogy új rendszernek kell életbe lépnie az Operaházban. A tavalyi szezonban 180 előadáson 110 vendégzereplés volt, — hallatlan!

Egységes és művészi színvonalon álló magyar ensemblet kell összehozni!

IV.

Es a munka most sokkal könnyebben fog menni, hiszen megszűnik az az akadály, amely eddig a legjobb akarat és a legkíválóbba tehetség mellett is ártalmára van a műintézetnek: — az *intendánsi állás*.

Gróf *Keplevich* István volt az utolsó intendáns, legalább úgy reméljük. Ez a mindenképpen kiváló férfiú, akinek világlátottsága, tudása, izlésének előkelősége, erélyének ritka tüze, lelkes becsvágya fel-tétlen tiszteleire kényszerít, mindenben tett, intézkedett és rendelkezett és ennélögra 6 volt eddig a legrosszabb intendáns. Bebizonyítható tény, hogy a legjobb intendánsunk az volt, aki semmibe se avatkozott bele és semmit se tett.

De ha így áll a dolog: akkor minek egyáltalában az intendánsi állás?

V.

Máder igazgatónak most végre valahára szabadkeze lesz, teheti azt, amit akar és nem kell felelősséget vállalnia olyasmiről, amit nem ő tett.

Egyelőre még mindig nagy diplomata. Ma nála járt egy hírlapíró, aki azt kérdezte tőle:

— Mikor lesz vége az intendáns-krízisnek, mit hallott igazgató ur?

Máder álmélkodott.

— Hát van intendáns-krízis?

Mikor aztán kollegánk kiment, hallotta, amint *Máder* nagy nehéz léptekkel föl-a já a szobájában és magól:

— Kegyelmes gróf ur! Midőn most a bucsuzás pillanatában színe előtt megjelenünk, hogy bucsut vegyünk attól az intendánstól, aki...

Igen, *Máder* már tanulja a bucsubeszédet. Nem-sokára egyedül lesz.

(G-ly.)

FŐVÁROS

(*) Új vasut a Svábhegyre. *Kugler* Mihály nyugalmazott államvasuti felügyelő és *Kugler* Henrik magánzó a kereskedelmi minisztertől elcmunkálati engedémet kérték egy gérezű vasutra, amely a *Ferenc József*-hid budai oldaláról kiindulva, a *Gellért-hegy* és *Sashegy* megkerülésével a *Farkasvölgyön* át a Svábhegyre emelkedik a *Jókai-Villáig* s onnan vízszintesen a *Disznóó*, *Jánoshegy* és *Szép-Juhász*né érintésével *Nagy-Kovácsig*, illetve *Hidegkutig* folytatódik. Ez a vasut a nyári hónapokban ólesó vitéldijjal öven-hatvaneret utast is szállíthat a budai hegyekebe. A vasut csatlakozást nyer *Kelenföldön* a magyar államvasutal. *Harminc* kilométer hosszú és tiz millió koronába kerül.

MŰVÉSZET

□ **A Vörösmarty-szobor.** Ma délután 6 órakor járt le a Vörösmarty-szoborpályázat határideje, amikor is a kiküldött átvévo-bizottság jegyzőkönyvben lezárta a pályázatot. A bizottság örömmel konstátálta, hogy a pályázat eredményben gazdag; nem volt még szoborpályázat, amelyen annyi részívevő lett volna, mint a Vörösmarty-szoborpályázaton. Holnap egész nap munkáik fölállításával és dekorálásával lesznek elfoglalva a pályázók. Este 6 órakor az átvévo-bizottság ujra ülése jón össze és szerdán délelőtt 11 órakor a szoborbizottság teljes ülést tart, amelyen a pályaművek közszemlére tételéről is intézkedik.

□ **A Mátyás-szobor.** *Kolozsvárról* táviratozzák: *Láng* Lajos kereskedelmi miniszter gróf *Khuen-Héderváry* horvát bán és gróf *Szapáry* László fűmei kormányzó bejelentették a pogármesternek, hogy eljönnek *Mátyás* király szobrának leleplezésére.

TÁVIRATOK

Bécs, szeptember 15. *Wassilko* Miklós reichsrathi képviselő ma hosszasan tanácskozott *Koerber* miniszterelnökkel a bukovinai tartománygyűlés eredményéről. A miniszterelnök egyben tudakozódott a ruthén képviselőknél várható magatartása felől a kiegyezési törvényjavaslatnak a parlamenti tárgyalása alkalmával.

A perzsa sah Berlinben.

Berlin, szeptember 15. *Ma* délután Oroszországba utazóban ideérkezett. A pályaudvaron a császár nevében *Richtofen* külügyminiszter, azonkívül más előkelőségek üdvözölték. A sah rövid időzést után továbbutazott Oroszország felé.

Orvosok gyűlése.

Róma, szeptember 15. Mielőtt tilt össze Rómában a ginakológusok negyedik nemzetközi kongresszusa sok olasz és külföldi orvos részvételével, *Nasi* közoktatásügyi miniszter megnyitó beszédében a király nevében üdvözölte a kongresszust és Olaszországnak a tudomány terén elért sikereire utalt. Beszéde további foljában megemlékezett arról a nagy veszteségről, mely a tudományt *Virehow* halálával érte. A polgármester üdvözlő beszéde után a külföldi képviselők beszéltek. Azután felolvasták *Baccelli* miniszter üdvözlő táviratát. A kongresszus délután kezdte meg érdemleges tanácskozásait.

Az új poseni főpolgármester.

Berlin, szeptember 15. *Witting* utódja a poseni főpolgármesteri székben valószínűleg *Lewinsky* államügyész, a városi tanács elnöke lesz. *Lewinsky* zsidó vallású, a kormány kiválóan kedveli.

A boer vezérek körútja.

Berlin, szeptember 15. *Delarey*, *Botha* és *De Wet* a jövő héten Berlinbe érkeznek. A vasutnál a boerek harcaiban résztvevő németek tömegesen fogják üdvözölni a vezéreket. Az egykori boer harcosság mozgalmat készülnek indítani, hogy összegyűjtsenek 200.000 márkát és felajánlják a boer vezéreknek.

A német hus-szükséglet.

Berlin, szeptember 15. A városi tanácsok körében is megmozgalm indult meg a huszükséglet enyhítése és a határozat megszüntetése céljából. Az ország minden részéből tömegesen érkeznek a kérvények a szövetségtanáchoz, amely Bréma városának előterjesztése következtében kénytelen lett ezzel a kérdéssel foglalkozni. Bréma polgársága ugyanis szintén kérvénnyel fordult a szenátusra a határozat megszüntetése végett, a szenátus pedig át fogja tenni az indítványt a szövetségtanáchoz.

Anglia előnyomulása.

Páris, szeptember 15. *A Havas-ügyönkség* jelentő Szaigunból tegnap kelettel *Háromszáz angol katona megszállta a Sziámnak adózó Kelantán vidéket.* A megszállás az ottani szultán kérelmére történt. Ez az agresszív eljárás Sziámban nagy izgatottságot kelt. Attól tartanak, hogy Anglia az egész maláj félszigetre kiterjeszti védnökségét.

Közgazdasági táviratok.

Bécs, szeptember 15. *A N. W. T. közli:* Az osztrák és a magyar petróleum-finomító-gyárak képviselői ma ismét gyűlést tartottak, amelyen bejelentték, hogy a naggyárak közt sikerült létrehozni a megegyezést a gyártandó mennyiség tekintetében, de a kisebb gyárak közt még lényegesek az eltérések a rész eltérésekre nézve. A gyűlés kimondotta, hogy december végéig folytatni fogja az egyeztető tárgyalásokat. A Rota-féle nyersolaj-szövetkezettel is létrejött a megállapodás. A legközelebbi közgyűlésen fogják a megegyezést véglegesen szövegezni, avagy konstatálni fogják, hogy a tárgyalások megbírsultak.

Boroszló, szeptember 15. *Durant* Jakab gabonabizományos fizetéseptelenségét jelentette be. A passzívák 3-400.000 márkát tesznek. A bukást a romániai piacon szenvedett veszteségek okozták.

New-York, szept. 15. *(Terménytőzsde.) (Zárjat.)* *Gyapot:* New Yorkban helyben 8 7/8, Szept.-re 8.54 (8.58), Decembe 8.41 (8.37), New-Orleansban helyben 8 1/4 (8 3/4), — *Petroleum:* Stand white New-Yorkban 7.20 (7.20), Stand white Philadelphiamban 7.15 (7.15), Refined in Cases 8.50 (8.50), Credit Balances at Oil City 1.22 (1.22), — *Zsír:* Western steam 11.10 (11.10), Rohe és Brothers 11.25 (11.25), — *Tengeri irányzata szilárd.* — Szept.-re 63 1/2 (68 1/2), Októberre — (64 1/2), — Decembe 49 3/4 (49 3/4), *Buza* irányzata szilárd. — Páros oszi helyben 75 1/2 (75), Szept.-re 78 1/4 (76 1/4), Októberre — (—), Dec.-re 73 3/4 (73 3/4), *Májusra* 74 3/4 (74 3/4) *Gabona szállítási díja Liverpoolba* 1 1/2 (1 1/2), — *Kávé:* *air Rio* 7. sz. 5 1/2 (5 1/2), — Szept.-re 5.25 (5.15), Decembe 5.45 (5.35), — *Liszt:* Spring Wheat clears 3.10 (3.10), — *Cukor:* 2 3/4 (2 3/4), — *Oz:* 26.00

(26.85). — *Réz:* 11.80-12 1/2 (11.80-12 1/2), — (A zárójelben lévő számok a tegnapi árakat jelzik.)
Chicago, szeptember 15. *(Terménytőzsde.) (Zárjat.)*
Buza irányzata szilárd. — Szept.-re 73 3/4 (72 3/4), — Okt.-re — (—), — *Tengeri irányzata szilárd.* — Szept.-re 58 3/4 (59), — *Zsír:* Okt.-re 9.97 (9.85), — *Januára* 8.67 (8.60), — *Szalonna short clear* 11, — (11), — *Sertéshús:* Okt.-re 16.90 (16.85), — (A zárójelben lévő számok a tegnapi árakat jelzik.)

Nyiltér.

Egyéves önkéntesek
 legjobban és legolcsóbban szereshetik be felszerelésüket az előnyösen ismert
BLUM ÉS TÁRSA
 szerb királyi és József főherceg udvari szállítójánál
Budapest, Sütő-utca 2.

Huzás jövő héten!
 — 50 filléért —
50.000
 — korona ért. nyerhető a —
Pozsonyi Kiállítási Sorsjáték
 Szeptember 21-iki huzásán.
 Sorsjegyek darabonként 50 fillért mindenütt kaphatók. — Megrendeléseket a pénz előleges beküldése ellenében pontosan eszközöl a
Kiállítási sorsjegy-iroda
 Budapest, V., Nádor-utca 16. szám.

(Az e rovat alatt közölteknél sem tartalmáért, sem alakjáért nem felelős a szerkesztőség.)

Szerkesztői üzenetek.

— Kéziratokat nem adunk vissza. —

Kereskedők Egyesülete. *Szeged.* *Abrányi* Emil *Kossuth* sorsa című költeményét szeptember 2-ikán közöltük. Ezt a számot a holnapi postával küldjük.

KÜLÖNFÉLÉK

Bánatok.

Ha bánatod van, sírjad ki magad, Hidd el, hogy megnyugsz a lelked, Vigasztalás dereng a köny alatt, Mire felszárad, már el is felejtet.

...Nem az a nagy bánat, mely jajba ful S amelyre könyes lesz a szem, De az, amelyet hordunk szótlanul Egy éltet át, mosolyogva, csöndesen.

Farkas Imre.

+ **Asszonyi energia.** *Griffith* Sára vinelandi asszony bebizonyította, hogy az asszonyban is van következetesség. *Griffith* Sárának valami izsakos, munkakerülő férje volt. A dolgos asszony megunt a henye embert s egy napon elvarázta a házról. És akkor az asszony nagy fogadást tett. Megfogadta, hogy soha többé férfi segítségét igénybe nem veszi. És meg is tartotta a fogadást. A következetes asszony a mult év végén elhatározta, hogy házat épít. Meg is tette. Ő maga készítette el a tervrajzot, maga ásta meg a pincөөдrőt, saját kezeivel hordta a téglát és azután maga készítette el az egész házat a legutolsó ablakáig. A ház, öt szobával, teljesen készen van.

+ **A gyermekek álmai.** *Dr. Sante de Sanctis* legújabb könyvében, amely Rómában jelent meg, azzal is foglalkozik, hogy mikor kezdenek a gyermekek álmodni. A tudós olasz tanárnak lejtégetései annál is inkább figyelemreméltók, mivel ő a jelenkor legkiválóbb álomszakértője. Saját megfigyelései alapján szól a gyermekek álmairól és a következtetést mondja el arról a dologról. A gyermekek szellemi munkássága alvasközben párhuzamosan fejlődik a gyermek korával. Már a kis csecsemőnél is lehet szó álomról. De az öntudat, amely meg tudja különböztetni az álmot a valóságtól, csak a negyedik életévben kezdődik. Ettől a kortól kezdve a gyermek tudja hogy álmodik. De ez föltételezi azt is, hogy a gyermekek öntudata is van. Ez az öntudat különben a gyermeknél már harmadik életévének vége felé következik be, amikor a gyermek nem beszél már magáról mint harmadik személyről, ha-

□ **Az Orvosszövetség műkiállítása.** A város-
 ligeti Műosarnokban ma délután megtették még az utolsó intézkedéseket az Orvosszövetség műkiállításának holnap megnyitására, mely délután négy órákor lesz dr. *Wassics* Gyula közoktatásügyi miniszter jelenlétében. A közönség a kiállítást holnap déli 12 órától este 6 óráig 2 korona belépődij mellett tekintheti meg, míg a többi napokon 1 korona és vasárnap délután 40 fillér lesz a belépődij. Az első sétanagyszívetnyit csütörtökön tartják meg, amikor a honvédezenkár távollétében valamelyik közönségaderegbebeli zenekar fog játszani.

□ **Női festőiskola.** *A Glatter, Knopp* és *Bihari* festőművészek vezetése alatt álló női festőiskola (*Damjanich-utca 15.*) megnyitott és felvételek naponként olynak.

SPORT

* **Nemzetközi football-mérkőzés.** Sikeres nyári szereplése után ma fényes győzelmet aratott a Margitszigeti Labdarugó Osapát. Ellenfele a bécsi First Vienna Football Club volt, mely egyike az osztrák főváros legéregbb és legjobb csapatainak. A mérkőzés lanyha tempóban kezdődött, s a bécsiek osatárai, felhasználva az egyik hátvéd tévovázását belővik az első goalt a magyar kapuba. Kevésbé ezután *Lindner* osatázó olyan *suvis sérülést* szenvedett, hogy a további játékban nem vehetett részt. Közvetlenül az első léidő bejelezése előtt a szigeti csapat *Jeney* révén megosinálja a kiegyenlítő goalt, amelyet két perccel később *Krafft* egy másodikkal told meg. A második léidőben a magyar csapat óriási tempóval indul, amelyet a bécsi játékosok nem bírnak ki, s rövid időközökben a labda még három ízben akad meg hálójukban. A közönség nagy lelkesedéssel fogadta a magyar csapat fényes győzelmét melyet főleg szép összátlékának köszönhetett. A játékosok közül alig lehet külön megdicsőríni valakit, mert mindannyian kitűnően játszottak. A végeredmény tehát 5:1 volt a M. L. Cs. javára. *Biró* *Guilmet* Ferenc volt, ki nehéz tisztét közmegelekedésre töltötte be.

* **Pozsonyi löversenyek.** Késszámu, de előkelő közönség jelenlétében ért véget az urlovasok pozsonyi meetingje, melynek ma is szép idő kedvezett. Az urlovasok közül ma is *Sourmond* Ottó aratta a legtöbb győzelmet amennyiben négy lovaglás közül háromszor győzött, mindhárom esetben *Mr. Paul* lovain. A versenyei eredménye a következő:

I. **Eladóverseny.** Díj 1000 korona. Távolság 1600 méter. *Mr. Paul* *Beosvájja* (*Sourmond*) első, *Felicitás* (gróf *Pejacevich*) második, *Berta* (*Mr. Brooke*) harmadik, azután *El* *Batidor*. Totalizátor: 10: 29. Helyreogadások: I. 50: 50, a másodikra helytét nem volt.

II. **Városi díj.** Díj 1200 korona. Távolság 1400 méter. *Mr. Paul* *Pötörkéje* (*Sourmond*) első, *Prima* II. (*Mr. Brooke*) második, *Bécs* (gróf *Pejacevich*) harmadik. Azután *Lator*. Totalizátor: 10: 27. Helyreogadások: I. 50: 182. A másodikra helytét nem volt.

III. **Eladók gátversenye.** Díj 1200 korona. Távolság 2400 méter. *Báró* *Morpurgo* A, *Ratkingia* (*Micróz*) első, *Arimán* (*Csompora*) második, *Grinzing* (*Féjes*) harmadik. Azután *Tromf*, *Bebette*. Totalizátor: 10: 34. Helyreogadások: I. 50: 110, II. 50: 110.

IV. **Vendel akadályverseny handicap.** Díj 1500 korona. Távolság 4000 méter. *Mr. Paul* *Néha-Néha* (*Sourmond*) első, *Rozmaring* (*Hagelin*) második, *Csitt* (*báró* *Eitz*) harmadik. Azután: *Dagmar*, *Varázs*. Totalizátor: 10: 40. Helyreogadások: I. 50: 66, II. 50: 66.

V. **Vígass-díj.** Díj 1000 korona. Távolság 1600 méter. *Gróf* *Eszterházy* B. *Bécs*A (*Mr. Brooke*) első, *Gurli* (*Sourmond*) második, *Pesi* II. (*báró* *Eitz*) harmadik. Totalizátor: 10: 16.

* **Bécsi löversenyek.** Holnap egészen jelentéktelen versenye kerülnek előtérre a *Freudenau*-ban. Az egyes versenyekre jeöltjeink:

- I. *Lucie* — *Hippokratés*.
- II. *Tetova* — *Maroder*.
- III. *Blaskovich*-istálló.
- IV. *Testa* — *Baitmore*.
- V. *Jelissava* — *Tud*.
- VI. *Aljalfa* — *Merés*.
- VII. *Picador* — *Ugyanaz*.

* **A bécsi löversenyek eredményét** minden más organumot megelőző a leghamarabb és legmegbízhatóbban a *Telefon* *Hirmondó* után tudhatják meg az érdeklődők, mert a *Hirmondó* kiküldött tudósítójának telefonjelentései alapján közvetlenül az egyes versenyei lefutása után két futamokonként részletes tudósítást olvastat fel a versenyei eredményéről. A löverseny eredménye felosztására, melynek összerendelését már hat óra tájban felosztatja a beszélő ügy, kétszeres riadójel hívja fel az előfizetők figyelmét a *Telefon* *Hirmondó*.

TÖRVÉNYSZÉK

§§ **Gróf Károlyi Gábor** osódja. A hivatalos lap mai száma közli, hogy a budapesti királyi törvényszék mint esődbíróság az évi március hó 5-én kelt végzésével a néhai gróf *Károlyi* Gábor hagyatéka ellen 1895. évi december hó 23-án megnyitott osódók megszüntette. A megszüntetés oka, hogy a csődtömeget felosztatták.

nem úgy beszél, hogy: én. Persze az álom részleteire a gyermekek nem igen emlékeznek.

† **Egy Kossuth-relikvia.** Az Aradi Közlöny megemlékezik egy érdekes levléről, amelyben Pestvármegye egykori alispánja, Dubraviczky Simon megint *Feichtinger* Domokos pestbelvárosi plébános, aki Kossuth Lajos és Mészáros Terézia összeesküvéséről, a vegyes házasságnál passzív asszisztenciával járt el. Dr. *Feichtinger* Ede közigazgatási bírósági ítélelbíró révén nyilvánosságra került most fényképmásolata ennek a levélnek, amely a bíró édesapjának dr. *Feichtinger* Sándor királyi tanácsos, Esztergom város volt főorvosának kezében van, s aki jól emlékezik az esetre, mert orvososvendéki korában mindennapos volt nagybátyjánál, a pestbelvárosi plébánosnál. Arra is emlékszik, hogy a később pozsonyi kanonokká lett plébános az intélelvélben kívánt „helyrehozást” nem teljesítette, amiért hatszáz forint bírságra ítélték. Ezt az összeget az akkori primás, *Kopácsy* János fizette meg helyette. Az intélelvél így szól:

Fő Tisztelendő Prépost

Feichtinger Dominikus Urnak,

Szabad Királyi Pest Belvárosi Egyház Lelkésze-nek ezen Intő Levél törvényesen adassék.

Intendő

Pesten.

Ajánlom hivatalbeli szolgálatomat a Fő Tisztelendő Urnak!

Tábla Bíró Fáy András, Gróf Ráday Gedeon, Tábla Bíró Szombathelyi Antal és Szentkirályi Móró Urak — mint Kossuth Lajos Ur és Mészáros Terézia Kis-asszony egybekelésére meghívott Tanuk, Tekintetes Pest Megye Rendének panaszok azt adták elő: mikép Fő Tisztelendő Ur nevezett jegyeseket minden jelen utáni botránnyára, a R. Catholica Egyház szokott szertartásai emelőzésével Paplaka egyik mellék szobájában akkép eskette egybe, — hogy tőlük a R. Catholica hit tanjai e Sacramentomi kötésénél nélkülözhetlen áldást megtagadta.

Mivel pedig Honi elő Törvényeink, jelesen pedig az 1781. évi 26-ik Törvény Cikkely világosan rendelé: hogy a Vegyes házasságoknak a Római Catholica Lelkészsé előtt kellessék kötetni, 's azok ellenében bár mely akadályt gördeni tilos legyen.

Annálgya Nemes Pest Megyének közelebb mult 1840-ik Évi 6470-ik számu végzése erejével 1647-ik év 14-ik Törvény Cikkely rendelete szerént — ezennel törvényeszerűn megintem a Fő Tisztelendő Urat, hogy panaszolt esketési eseményt — általa legjobban esmért uton helyreho. n 's ekkép kérdéses panasz — jelen törvényes intést végrehajtó Törvényes bizonyosság előtti megszüntetni törvényes köteletségnek tartsa. — Többire e' törvényes — intést következményét kézhazadásától számitandó 15 nap alatt várván — vagyok, Pesten, Január 24-én 1841.

a' Fő Tisztelendő Ur —

hivatalbeli szolgálja
Dubraviczky Simon,
Pestmegye alispánja.

KÖZGAZDASÁG

Ipar és kereskedelem.

Vasutak bevétele. Az *Osztrák-Magyar Államvasutársaság* bevétele augusztusban 1,911,099 korona, (+ 54.808 korona). A *Déli vasutársaság* bevétele augusztusban 3,199,556 korona (+56.856 korona).

A newyorki tőzsde. *New-Yorkból* jelentik tegnapi kelettel: A mai értéktőzsde eleinte bágyadt volt, de azután javult a hangulat, mert a kormány intézkedéseket tett a jmostani pénzüzségség megszüntetésére. A spekuláció azonban tartózkodó volt, mert várta a bankmúltat. Mibelyt a bankmúltat nyilvánosságra került, az irányzat határozottan megszilárdult, mert a bankok állása jobb, mint várták. A fedezeti tartalék 715,075 dollárral több a tőrszűnyben előirt összegnél. Zárlat ellen szilárd. A részvényforgalom 300,000 darabot tett ki.

Sorsolás. Az 1855-iki Pálffy-féle sorsjegyközlésn mai bécsi húzásán a 84,000 koronás főnyereményt a 78,058 sz., a 8400 koronás második nyere-ményt a 706 sz. és a 4200 koronás harmadik nyere-ményt a 73,996 sz. sorsjegy nyerte meg.

Az 1881-iki szerb könyveknek mai begradí 94-ik húzásán a 80,000 frankos főnyereményt az 1101 sor. 42 sz. sorsjegy nyerte meg.

Fizetéképítelségek. A bécsi *Creditoren-Verein* a következő fizetéképítelségeket jelenti: *Berényi* Frigyes kereskedő *Kunhegyes*, *Wend* és *Fia* könyvnyomda-cég *Budapest*, *Lukács* Száva *Fogarás*, *Gyeres* Márton *Szeged*.

Juhvásár. (A budapesti marhavasártéri vásár-pénztár részvénytársaság tudósítása.) Felhajtás 5236 darab juh. — kecske. Jegyzett árak: Elsőrendű ürü 40 l-től 44. — l-ig, kivételesen 60. — l. — kg-ként, (vagy 86. — l-től 89. — k-ig páronként), közepminőségű ürü 36. — l-től 39 l-ig, kivételesen — l. kg-ként, vagy 28. — k-től 33. — k-ig páronként, kosokért — l-től — l-ig, kivételesen — l-től — l-ig, vagy — k-től — k-ig, közepminőségű gyapjas — l-től — l-ig, kivételesen — l. kg-ként, vagy — k-től — k-ig páronként, kosok legjobb minőség — fillérig, páronként — korona, kivételesen — korona, rackajuhok — fillér, páronként — korona, szerbiai juhok páronként 25-33 korona, romániai juhok páronként — korona, anyajuhokért 85-88 fl. kgkint (26.-82 k-ig páronként), kiselejtezett juhokért — fillér kgkint (10.—13.— korona páronként) kecskék — korona páronként. Dacára a nagy főlhajtásnak, az üzlet élénk volt, mindazonáltal az árak 2-3 fillérrel kilogrammonként csökkentek.

Sertésfővárosi vásár. (A székesfővárosi sertés-vásár és közvágóhid intézősége.) Szeptember 15-én. Főlhajtás: Zsirtes, vagy mint öreg I. rendű 350 kilogrammon felül — darab, II. rendű 280-350 kilogramm — darab, kanló — darab, silány — darab, fiatal nehéz 300 kilogrammon felül — darab, közép 220-300 kilogramm — darab, könnyű 220 kilogramm — darab, süldő — darab, malac — kilogramm — darab. Összesen 1424 darab. Húsertés ugyint: nehéz 300 kilogrammon felül — darab, könnyű 140-300 kilogramm — darab, süldő — darab, malac 40 kilogramm — darab. Összesen — darab. Főlhajtás összege 80 darab. Előző napi ma-

radvány 96 darab, összesen 156 darab. Eladott 1271 darab. Maradvány 153 darab. A vásár irányzata lanyha. — Következő árak jegyzetelték: Zsirtes: Öreg I. rendű 350 kilogrammon felül — 92 fillérig, II. rendű 280-350 kilogramm 82-86 fillérig, kanló — fillérig, silány — fillérig, fiatal nehéz 300 kilogrammon felül 90-96 fillérig, fiatal közép 220-300 kilogramm 88-94 fillérig, fiatal könnyű 220 kilogramm 82-86 fillérig, süldő — fillérig, malac — fillérig. Húsertés: Nehéz 300 kilogrammon felül — fillérig, könnyű 140-300 kilogramm — fillérig, süldő — fillérig, malac 40 kilogramm — fillérig, fillérig, kilogrammonkint, előszulban.

Bécsi fővárosi vásár. Szeptember 15. (Saját tudósítónk telefonjelentése.) A st.-mari központi vásár-csarnokban ma megtartott vágómarhavásárra felhajtott: 3350 darab magyar fajtájú, 124 darab galiciai fajtájú, 813 darab bukovián fajtájú, — darab német fajtájú, összesen tehát 4267 darab szarvasmarha. Jegyzetelték: 100 kilogrammonkint élő szulban, magyar húzóökrök I. minőségű 74-83 fillér, kivételesen — fillér, II. minőségű 68-73 fillér, III. minőségű 58-65 fillér, galiciai húzóökrök I. minőségű — fillér, kivételesen — fillér, II. minőségű 70-76 fillér, III. minőségű 64-69 fillér; német húzóökrök I. minőségű 82-86 fillér, kivételesen 83 fillér, II. minőségű 76-81 fillér, III. minőségű 68-74 fillér. Legelő ökrök 62-64 fillér, levágott ökrök — fillér. Bika és tehén 100 kilogrammonkint 48-72 korona. Kivételesen — korona, 100 kilónként, bivaly 36-48 korona, a fogasztási adóval együtt.

A budapesti gabonatőzsde.

Budapest, szeptember 15.

Szilárd irányzat, élénk kínálat és jó vételkedv mellett 70,000 métermázas buza került a forgalomba néhány fillérrel magasabb áron.

Első minőségű rozsban élénk volt a kereslet és az árak néhány fillérrel emelkedtek. Selejtés minőségű árú el volt hanyagolva.

Zabban 5 fillérrel emelkedtek az árak.

Tengeri jegyzése 10 fillérrel magasabb.

Eladott:

Buza. Tiszavidéki: 400 mm. 81 k. 7 K. 77 1/2 l., 500 mm. 82 k. 7 K. 55 l., 500 mm. 82 k. 7 K. 57 1/2 l., 100 mm. 82 1/2 k. 7 K. 60 l., 250 mm. 82 k. 7 K. 50 l., 1500 mm. 81 k. 7 K. 50 l., 200 mm. 82 k. 7 K. 45 l., 100 mm. 81 k. 7 K. 45 l., 600 mm. 82 k. 7 K. 85 l., 200 mm. 82 k. 7 K. 50 l., 200 mm. 81 k. 7 K. 50 l., 100 mm. 81 1/2 k. 7 K. 50 l., 100 mm. 81 k. 7 K. 45 l., 200 mm. 81 k. 7 K. 55 l., 100 mm. 81 k. 7 K. 45 l., 100 mm. 81 k. 7 K. 45 l., 100 mm. 81 k. 7 K. 40 l., 100 mm. 81 k. 7 K. 45 l., 100 mm. 80 k. 7 K. 45 l., 300 mm. 81 k. 7 K. 55 l., 1000 mm. 81 k. 7 K. 40 l., 100 mm. 81 k. 7 K. 35 l., 100 mm. 80 k. 7 K. 35 l., 500 mm. 80 k. 7 K. 45 l., 100 mm. 80 k. 7 K. 50 l., 100 mm. 80 k. 7 K. 30 l., 100 mm. 80 k. 7 K. 30 l., 400 mm. 80 k. 7 K. 30 l., 1400 mm. 80 k. 7 K. 50 l., 700 mm. 80 k. 7 K. 85 l., 100 mm. 80 k. 7 K. 50 l., 100 mm. 80 k. 7 K. 65 l., 100 mm. 80 k. 7 K. 35 l., 10,000 mm. 80 k. 7 K. 40 l., 250 mm. 80 k. 7 K. 25 l., 100 mm. 79 k. 7 K. 25

REGÉNY
SZEGÉNY EMBEREK.

(Foma Gorgyejev).

Írta: GORKIJ MAXIM.

Foma figyelmét most egy másik csoport vonta el. Két férfi beszélgett egymással.

— Az én véleményem szerint — mondta az egyik, nagy ostobaság. Magunkfajta embernek nem szabad megősnülni. Gyermekek, az asszony ruhája. . .

— De derék leány — mondta a másik.

— Persze, hogy most derék. A menyasszony egészen más, mint az asszony. De te tönkre meggy a munkában s öt is tönkre teszed. Minőnkünk nem szabad megősnülnünk!

Foma azt gondolta:

— Ennek az embernek igaza van.

Aztán az jutott eszébe:

— Mégis milyen büszkék ezek az emberek.

Most valaki így szól:

— Jöjjen közelebb Gorgyejev ur.

Alaconsy, kövér legényke állott előtte. Testét zubbony fődte, lábát magas eszima takarta s mosolygva nézett Fomára. Fomának tetszett gömbölyű, széles arca, kövér orra s ő is mosolygott, mikor válaszolt:

— Ok kérem . . . Hát a konyakkal mi lesz. Talán belekóstolhatnánk már? Tíz üveget hoztam magammal.

— Oh! Látszik, hogy ön komoly kereskedő.

Legott közlöm a társasággal ezt az öröndetes hírt.

Hangosan és vidáman nevetett. Foma is kacagott s érezte, hogy mint terjed át ő reá is a fiu vidámsága.

Az estábir most kihagyadt. Messze nyugaton, mintha hatalmas bitor függőnyt borítottak

volna a földre, hogy szabadon láthassák az emberek a csillagos eget. A messzeségben, ahol a város sötét tömege látszott, kigyultak a lámpások, az erdő hallgatott, s úgy emelkedett az ég felé, mint egy hatalmas, beláthatatlan fal. A hold még nem jött föl az égbe s a mezőket langyos borongás fektette meg.

A társaság körbe ült a tűz köré. Foma Jesov mellett ült, hátat fordított a tűznek s jól megvilágított, vidám, egyszerű arcokat látott maga előtt. Mindnyájan jó hangulatban voltak már az italtól, tréfáltak, nevetgéltek, olykor daltoltak s ittak, majd meg uborkát, kenyeret és kolbászt ettek. Mindez nagyon tetszett Fomának, aki egyre szabadabban érezte magát s a hangulat emelkedésével egyre jobban nőtt benne a vágy, hogy valami szépet mondjon ezeknek az embereknek. Jesov egyre izgett-mozgott, a vállával lökdöste Fomat s miközben a fejét csóválta, valami érthetetlen dolgot mormogott.

— Testvére! kiáltotta most a kövér legényke. Enekeljünk egy diáknótát! Tehát: egy kettő:

Egy basszus hang ezt dörmögte:

— Mint a habok . . .

A többiek tovább énekeltek:

— Oly gyorsan tűnnek napjaink.

— Pajtások! mondta most Jesov s föllállt. A poharat magasra emelte. Másik kezével Foma fejére támaszkodott, mert tántorgott. A dalt most hirtelen elhagyták s mindnyájan Jesovra figyeltek.

— Munkások! Engedjétek meg, hogy néhány szívből fakadó szót intézsek hozzátok . . . Boldog vagyok, ha köztetek lehetek! Jól érzem itt magamat. Ez azért van, mert a munka emberei vagytok, akik jögszen számíthatok arra, hogy boldogok legyetek, ámbar úgy kevesen akarják elismerni e jogotokat. A ti egészséges, lelket nemestől körülötökben, könnyen és szabadon lélek-

zik az ember, akit az élet megmérgezett. Ti becsületes emberek vagytok . . .

— Jesov hangja remegett s hirtelen elcsuklott. Feje lehanyatlott. Foma érezte, hogy keze fejére valami meleg víz kezd csepegni. Jesov ráncos arcába tekintett, miközben ez egész testében reszkette így folytatta:

— Nem én vagyok az egyetlen . . . Sokan vannak, akiket a végzet hajszol s őhi olyan sokan vannak betegek és nyomorultak! Mi betegekben vagyunk testben és lélekben, mint ti, de mégis erősebbek vagyunk, mert tudással vagyunk fölvértve. Sajnos, tudásunkat sehol sem használhatjuk. Szivesen jövünk köztetek, szivesen adjuk oda magunkat, hogy segítsünk rajtatok . . . más dolgunk nem is lehet. Ha ti nem volnátok, nem volna számunkra hely a világon s nem volna világság!

Barátaim! A sors arra rendelt minket, hogy egymást kiegészítsük!

— Ugyan mit akarhat tőlük? gondolta Foma, miközben figyelmesen nézte Jesov arcát. S amikor a szédők arcára tévedt tekintete, észrevette, hogy azok is fáradtan, unatkozva hallgattak Jesovra.

— A jövő a tietek barátaim! Folytatta Jesov, miközben szomorúan csóválta a fejét, mintha sajnálkozna a jövő felett! A jövő — mondta tovább — a tisztas munka emberei . . . Ti fogjátok megteremteni a jövő kulturáját, mindazt, ami szabadság, életrelvőség! En, aki testtel-lelkekkel köztetek tartozom, aki egy szegény katona fia vagyok, azt ajánlom: Ignyunk a jövőért! Hurrá!

Jesov ivott s aztán fáradtan ült le a földre. A szédők is nagyot kurjantottak.

— Most egy dalt! Ajánlotta a kövér legényke!

— Jó — két, három hang szólalt meg. Most affőllött kezdtek folytatni, hogy mint énekeljenek. Jesov figyelt rájuk, miközben ide-oda forgatta fejét.

(Folytatása következik.)

f., 100 mm. 79.5 k. 7 K. 55 f., 100 mm. 79.5 k. 7 K. 50 f., 100 mm. 79.5 k. 6 K. 75 l., 100 mm. 79.3 k. 7 K. 15 l., 100 mm. 78 k. 7 K. 30 l., 800 mm. 77 k. 7 K. 15 f.

Hőmérsékletárhelyi: 1100 mm. 80 k. 7 K. 27 1/2 f. Fejérmegyei: 8000 mm. 79 k. 7 K. 20 f., 1200 mm. 79 k. 6 K. 20 f., 600 mm. 79 k. 7 K. 20 f., 200 mm. 77 k. 7 K. 20 f.

Pestmegyei: 100 mm. 82 k. 7 K. 35 f., 100 mm. 82.5 k. 7 K. 22 1/2 f., 500 mm. 81 k. 7 K. 30 l., 100 mm. 81 k. 7 K. 22 f., 150 mm. 81 k. 7 K. 25 l., 100 mm. 81 k. 7 K. 30 l., 200 mm. 80 k. 6 K. 85 l., 200 mm. 79.5 k. 6 K. 85 f., 200 mm. 80 k. 7 K. 1., 200 mm. 77 k. 7 K. 1., 200 mm. 80 k. 6 K. 90 l., 500 mm. 77 k. 7 K. 10 f., 100 mm. 78.5 k. 6 K. 75 l., 1100 mm. 78.8 k. 7 K. 20 l., 4650 mm. 77 k. 7 K. 12.5 f.

Dunajelölési: 1500 mm. 78 k. 7 K. 15 f. Kalocsa: 2070 mm. 77 k. 7 K. 05 f. Tolnai: 1500 mm. 76.8 k. 7 K. Budai: 200 mm. 79 k. 7 K. 30 f. Felsőmagyarországi: 100 mm. 78 k. 6 K. 80 f. Bácskai: 600 mm. 77 k. 35 f. Makói: 4000 mm. 80k. 7 K. 25 f. Adai: 3000 mm. 77.5 k. 7 K. 27 1/2 f. Beeskerei: 2500 mm. 79 k. 7 K. 15 f. Tisza-Szt.-Miklósi: 4600 mm. 78.5 k. 7 K. 10 f. Ficsói: 5000 mm. 78 k. 7 K.

Mind három hónapra. Rózsa: 300 mm. 6 K. 32 1/2 f., 300 mm. 6 K. 30 f., 500 mm. 6 K. 25 f., 500 mm. 6 K. 22 1/2 f., 250 mm. 6 K. 15 f. paritásra. Arpa: 300 mm. 5 K. 37 f., 200 mm. 5 K. 40 f., Zab: 100 mm. 5 K. 80 f., 100 mm. 5 K. 70 f., 200 mm. 5 K. 70 l., 100 mm. 5 K. 65 f., 100 mm. 5 K. 75 l., 100 mm. 5 K. 60 f., 300 mm. 5 K. 65 f., 100 mm. 5 K. 60 l., 250 mm. 5 K. 80 l.

Kézpénzfutás mellett. Tegnap délután eladott. Tengeri: 4000 mm. 5 K. 40 f. kézpénzfutás mellett, hibás, koosira rakva.

A készárú hivatalos jegyzése a budapesti áru- és értéktőzsde s-akái szerint kézpénzben 50 kilogrammonkint, — A minőség hektoliterenkint és kilogrammonkint.

Table with columns: Buzák, Kiló, K-10l, K-12 1/2, K-15, K-18, K-20, K-25, K-30, K-35, K-40, K-45, K-50, K-55, K-60, K-65, K-70, K-75, K-80, K-85, K-90, K-95, K-100. Rows include Tiszavidéki, Felsőmagyei, Pestvidéki, Bácskai, Buzák, Arpa, Zab, Tengeri, Képzett, Képzett.

Table with columns: Egyéb gabonafajták, Kiló, K-10l, K-12 1/2, K-15, K-18, K-20, K-25, K-30, K-35, K-40, K-45, K-50, K-55, K-60, K-65, K-70, K-75, K-80, K-85, K-90, K-95, K-100. Rows include Rózsa, Arpa, Zab, Tengeri, Képzett, Képzett.

A határidőszelvény alapján a következő költségek történtek: Októberi buza 1902. 6.82—6.85—6.84—6.87. Áprilisi buza 1902. 7.10—7.08—7.12—7.11—7.12. Októberi rozs 1902. 6.05—6.10. Áprilisi rozs 1902. 6.28—6.26. Októberi zab 1902. 5.50—5.55. Áprilisi zab 1902. 5.84—5.88. Májusi tengeri rozs 1902. 5.42—5.44—5.49. Augusztusi repce 1902.

Déli egy órákor a következő záróárakat állapították meg hivatalosan a tőzsdén: Októberi buza 1902. 6.85—6.86. Áprilisi buza 1902. 7.11—7.12. Októberi rozs 1902. 6.08—6.09. Áprilisi rozs 1902. 6.24—6.25. Októberi zab 1902. 5.54—5.55. Áprilisi zab 1902. 5.88—5.89. Májusi tengeri rozs 1902. 5.48—5.60. Augusztusi repce 1902.

Déliant fél 5 órakor zárul: Buza októberre 1902. 6.89—6.90. Áprilisi buza 1902. 7.13—7.14. Októberi rozs 1902. 6.12—6.13. Áprilisi rozs 1902. 6.26—6.27. Októberi zab 1902. 5.56—5.57. Áprilisi zab 1902. 5.88—5.89. Májusi tengeri rozs 1902. 5.46—5.47. Augusztusi repce 1902.

A budapesti értéktőzsde. A mai tőzsdén alacsonyabb külföldi jegyzésekre és bécsi eladásokra az Osztrák-Magyar Államvasuti részvények 6 K.-val estek és ennek következtében a többi értékek is hanyatlottak. Az általános irányzat lanyha maradt. Valuta és érváltó változatián.

Előzőszo. Osztrák hitelrészvény 690.50—691.50. Magyar hitelrészvény 732.50—733.75. Államvasuti részvény 713.—716.—korona.

A déli tőzsdén a következő értékekben volt forgalom: Koronajáradék 97.74% százalékos. Magyar Hitelbank részvény 730.—732.50. Jelzálogbank részvény 478.50—479.50. Leszámlítóbanc részvény 462.50. Osztrák hitelrészvény 688.—691.25. Kereskedelmi bank részvény 2605.—2615.—. Kőbányai Gőztégelygyár részvény 700.—. Ganz-féle Vasöntő részvény 2220.—2240.—. Közúti Vaspálya részvény 624.—626.—. Városi villamosvasút részvény 329.—330.—. Déli vasút részvény 81.50—83.—. Államvasuti részvény 711.75—714.75 korona.

A 4 órai záratok maradt: Osztrák hitelrészvény 688.50. Magyar hitelrészvény 728.—. Leszámlítóbanc részvény 461.—. Rima-murányi vasúti részvény —. Osztrák-Magyar államvasuti részvény 712.50. Közúti vasút részvény 624.50. Villamos vasút részvény 329.— korona.

A budapesti terménytőzsde.

A terményüzletben a szezonszerű hangulatnak megfelelően alakultak az árak és végül a terményüzleti árjegyző-bizottság hivatalosan a következő árfolyamokat állapította meg:

Jegyzetek: Heremag: lucerna magyar — korona, vörös aprószemű — korona, vörös erdélyi — korona, vörös bánásgyi — korona, középszemű — korona, nagy szemű — korona, Disznózsír: budapesti 72.50—73.— korona, vidéki — korona. Táblaszalonna: légszártított vidéki — korona, városi 4 darabos 61.50—62.— korona, 3 darabos 67.—67.50 korona, üstölt — korona. Szilva: boszniai, szokás szerinti minőség 11.—11.25 korona. 120 darabos — korona. 100 darabos 14.50—14.75 korona. 85 darabos 19.—19.50 korona. azonnali szállításra. Szerbiai szokás szerinti minőség 10.25—10.50 korona. 100 darabos 14.25—14.50 korona. 85 darabos 18.50—19.— korona. Szilvair: slávnói 15.75—16.— korona, szerbiai 14.—14.50 korona, azonnali való szállításra.

A bécsi gabonátőzsde.

Bécs, szeptember 15. (A Budapesti Napló telefon-jelentése.) Az irányzat ma ismét szilárdult, különösen a határidő-piacon, amelyen a budapesti tőzsdén beállott kedvező helyzet következtében ledezett kereslet jelentkezett: ez azonban gyöngye kinalattal állott szemben s így buza 7, rozs és tengeri 6, zab 8 fillérral emelkedett. Jegyzetekről zárlatok: buza öszre 7.06—7.09, rozs öszre 6.36—6.3, zab öszre 5.80—5.84, tengeri szeptember-októberre 5.87—5.88 korona. Zárlatok jegyzetelt: Buza tavaszra 7.24—7.36, rozs tavaszra 6.60—6.62, repce augusztus-szeptemberre, amelyben a forgalom megakadt, 10.65—10.75 korona.

A készárú piacán a forgalom a fogyasztás részvélsége következtében nagyon csöndes volt. Bura és rozs irányzata annyiban szilárdult, hogy szükség esetén a tegnapelőtti árakon felül 2 1/2—5 fillérral többet kellett volna megadni. A tőzsde szilárdan zárult. Buza öszre 7.12, rozs öszre 6.41, zab öszre 5.68, tengeri szeptember-októberre 5.89 korona.

A bécsi értéktőzsde.

Az előzőszoén lanyha irányzat uralkodott, miután erős realizációk voltak. A déli tőzsdén csöndes hangulat uralkodott. Zárlatok csöndesek voltak a forgalom, az irányzat szilárd. Bécs, szeptember 15. (Magyar értékek zárlatok) 4 1/2%-os aranyjárdék 120.76, lízsa és szegedi kőcson sorsjegye 162.—. Magyar vasúti kőcson ezúttal —. Magyar keleti vasúti állam kötvény —. Magyar leszámlító- és pénzügybank 461.—. Rima-murányi vasút részvény 498.—. Magyar koronajárdék 98.15, 4 1/2%-os Magyar földtőzsen, kötvény 97.50. Magyar hitelbank részvény 730.—. Magyar nyercmúti kőcson sorsjegye 205.75. Kassa-oderbergi vasúti részvény 377.—. Magyar keresk. bank 26.05. Magyar cukoripar 1380.

Bécs, szeptember 15. (Osztrák értékek zárlatok) 4 1/2%-os papírjárdék 101.10, 4 1/2%-os osztr. aranyjárdék 121.35, 1890-os sorsjegye 152.25. Osztrák hitelsorsjegye 423.—. Angol-osztrák bank —. Bécsi bankjegyesület 459.—. Osztrák-magyar bank 1592. Déli vasút 83.50. Dunagőznavigációs részvény 931.—. Dohányrészvény 311.—. Császári és királyi arany 11.35. Német bankváltók 117.05. 4 1/2%-os osztr. járdék 101.05. Osztrák koronajárdék 100.20. 1864-iki sorsjegye 251.—. Osztrák hitelintézet részvény 690.—. Unionbank 54.—. Osztrák Lánorbanc 425.—. Osztrák-magyar államvasút 712.50. Elhavólgyi vasút 466.50. Alpesi bányarészvény 375.—. 20 rank. arany 18.66. Londoni váltóért 239.70. Bécsi Irányzat Litt B. —. Bécsi Tramway Litt A. —. Lapót köhő —. Az irányzat nyomott.

Bécs, szeptember 15. (A Budapesti Napló tudósítójának telefonjelentése.) A délutáni magánforgalomban a zárlatok a következők voltak: Osztrák hitelrészvény 689.—. Magyar hitelrészvény 730.—. Angol-Osztrák bank 279.25. Bécs bankjegyesület 459.25. Union bank 545.—. Lánorbanc 425.50. Osztrák-magyar államvasút részvény 712.25. Déli vasút 83.50. Elhavólgyi vasút 467.50. Északnyugati vasút részvény —. Dohányrészvény 311.25. Rima-murányi vasút 498.—. Alpesi bányarészvény 375.50. Májusi járadék 101.10. Magyar korona járadék 98.15. Lőrök sorsjegye 114.50. Német birodalmi márka 117.07—117.08. Napoleon-d'or —. Tartott.

Külföldi értéktőzsde.

Berlin, szeptember 15. (Tőzsdei tudósítás.) A mai tőzsdén az árfolyamok a nagy kedveltség miatt általában nem igen változtak. Osztrák-magyar államvasuti részvények az általános átlagos mozdulás miatt némelyekben nagyobb felértékelődést szenvedtek. A külföldi értéktőzsde mellett a magyar értéktőzsde is jelentős forgalom mellett inkább gyengülése hajlottak. Szilárdabban voltak a járadékok és vasutak, de ezekben sem volt elég az üzlet. A második órában az irányzat szilárd lett és egyes bank- és iparértékek kissé javultak. Osztrák papírok Bécsre gyengék. Magánkatálbat 27 1/2%.

Berlin, szeptember 15. (Zárlat) 4 1/2%-os papírjárdék —. 4 1/2%-os osztrák aranyjárdék —. Kibavólgyi vasút —. Magyar koronajárdék 99.—. Osztrák-magyar államvasút 153.10. Kassa-oderbergi vasút —. Bécsi váltóért 85.35. Magyar vasúti beruházási kőcson —. Alpesi bányarészvény —. Disconto-Commandit 189.40. Államvasút mossaigi Edison 173.—. Gelsenkirchen 171.90. Laura-kohó 201.15. 4 1/2%-os osztrák járdék 101.40. 4 1/2%-os magyar aranyjárdék 101.60. Osztrák hitelrészvény 217.75. Déli vasút 21.25. Károly Lajos vasút —. Orosz bankjegyek 216.75. 4 1/2%-os új orosz kőcson 97.10. Török dohányrészvény —. Olasz járadék —. Magyar hitelbank —. Dinamit Trust 172.10. Harpeni 167.25. Az irányzat szilárdabb.

Berlin, szeptember 15. (A Budapesti Napló tudósítójának zárlatok.) Esti forgalom. 4 1/2%-os magyar aranyjárdék 101.60. Magyar koronajárdék 98.75. Osztrák hitelrészvény 217.60. Osztrák-magyar államvasút 153.40. Déli vasút 21.30. Északnyugati vasút 216.70. Kibavólgyi vasút —. Orosz bankjegy készpénz —. Buschthoradi —. Orosz bankjegy —. (Ultimo) Lombard —. Páris, szeptember 15. (Zárlat) Osztrák-magyar államvasút 670.—. 4 1/2%-os osztrák aranyjárdék 105.—. Osztrák Lánorbanc —. 3 1/2%-os francia járadék —. Ottománbank 1300.—. 3 1/2%-os francia járadék —. Alpesi bányarészvény —. Déli vasút 107.—. 4 1/2%-os magyar aranyjárdék 103.50. Párisi bankrészvény 585.—. Olasz járadék 101.60. Francia törleszt. járadék —. Osztrák földhitelintézet részvény —. Török dohányrészvény —. Az irányzat gyenge.

Frankfurt, szeptember 15. (Zárlat) 4 1/2%-os papírjárdék 102.50. 4 1/2%-os osztrák aranyjárdék 103.55. Magyar koronajárdék 98.90. Osztrák-magyar bank 115.20. Déli vasút 21.50. Kibavólgyi vasút —. Londoni váltóért 204.60. Bécsi bankjegyesület 116.85. Villamos részvény 129.50. 3 1/2%-os magyar aranykőcson 87.80. 4 1/2%-os osztrák járdék 101.45. 4 1/2%-os magyar aranyjárdék 101.80. Osztrák hitelrészvény 217.90. Osztrák-magyar államvasút 153.30. Északnyugati vasút 115.50. Bécsi váltóért 85.40. Páris váltóért 812.16. Unio bank —. Alpesi bányarészvény —. Az irányzat szilárd.

Frankfurt, szeptember 15. (A Budapesti Napló tudósítójának zárlatok.) Árfolyamok január. Esti forgalom. Osztrák hitelrészvény 216.60. Német birodalmi 158.50. Gelsenkircheni —. Harpeni 167.25. Laura-kohó —. Olasz járadék —. Az irányzat szilárd.

Hamburg, szeptember 15. (Zárlat) 4 1/2%-os osztrák járdék 101.30. 1890. sorsjegye 153.25. Déli vasút 21.25. 4 1/2%-os osztrák aranyjárdék 103.50. Osztrák hitelrészvény 217.75. Osztrák-magyar államvasút 153.25. Olasz járadék 103.30. 4 1/2%-os magyar aranyjárdék 101.75. Az irányzat szilárd.

Budapest-kőbányai sertés- és kereskedelmi csarnok jelentése.

Szeptember 15. A szerződészi irányzata: csöndes. A Hízott sertések ára: L A Magyar elsőrendű Üreg nehéz (páronkint 400 kilogramm felüli súlyban) 104—106 fillérrig. Üreg közep (páronkint 300—340 kilogramm terjedő súlyban) — fillérrig. Fialat nehéz (páronkint 320 kilogramm felüli súlyban) 112—113 fillérrig. Fialat közep (páronkint 251—320 kilogramm terjedő súlyban) 111—112 fillérrig. Fialat könnyű (páronkint 250 kilogramm terjedő súlyban) — fillérrig. — II. Magyar s zedet i: Nehéz (páronkint 280 kilogramm felüli súlyban) — fillérrig. Közep (páronkint 240—280 kilogramm súlyban) — fillérrig. Könnyű (páronkint 240 kilogramm terjedő súlyban) — fillérrig. — III. Romániai: Nehéz (páronkint 320 kilogramm felüli súlyban) — fillérrig. Közep (páronkint 250—320 kilogramm terjedő súlyban) — fillérrig. Könnyű (páronkint 250 kilogramm terjedő súlyban) — fillérrig. — IV. Romániai erdési (Stach): Nehéz (páronkint 240 kilogramm terjedő súlyban) — fillérrig. Könnyű (páronkint 240 kilogramm terjedő súlyban) — fillérrig. — V. Szerbiai: Nehéz (páronkint 260 kilogramm felüli súlyban) 111—113 fillérrig. Közep (páronkint 240—260 kilogramm terjedő súlyban) 110—112 fillérrig. Könnyű (páronkint 240 kilogramm terjedő súlyban) 109—110 fillérrig.

Sertésliét száma 1902. szept. 13. napján volt készlet 45.354 darab. — 1902. szept. 14. napján lehajtattott 1040 darab. — 1902. szept. 14. napján elszállított 895 darab. 1902. szeptember 15. napjára maradt készletben 45.499 darab.

Viz állás.

Table with columns: Inn, Duna, Mórva, Vár, Rába, Dráva, Sáva, Székely, Kőrös, Tisza, Tó, Csatorna, M. Sziget, Tócsa, V. Sziget, Tisza-Föld, Solnok, Csongrád, Újváros, Török-Bánya, Tisza, Gy. Sziget, Tócsa, Polonya, Bodrog, Balja, Csáka, Hercegy, B. Újlaka, Csongrád, M. Város, Balatony, Tisza, Garam, Borodján, Békés, Gyoma, Gy. Sziget, M. Város, Branyicska, Soboron, K. Sziget, M. Város, M. Város, K. Sziget, Tisza, Sága, Ungvár.

Napirend.

Napirend. Kedd, szeptember 16. Római katolikus: Eufémia sz. — Protestáns: Eufémia sz. — Görög-ortodox: (szeptember 3.) Autim. — Zsidó: Elul 14. — Nap két: 5 óra 23 perckor. — Nyugszik: 5 óra 53 perckor. — Hold két: 5 óra 5 perckor délután. — Nyugszik: 3 óra 46 perckor reggel. A földművelésügyi miniszter fogad délután 5 órakor. Nemesi Szalon azzaló kiállítás (Ferenciek-tere 9. sz.) délelőtt 9 óratól este 6 óráig. Belépődíj 50 fillér. Nemesi Múzeum. Ásványtár. Nyitva délelőtt 9 óratól délután 1 óráig. Műegyetemi múzeum (Kerepesi-ut 72.) d. e. 9-től 6 óráig. A földtani intézet múzeuma (Stéfania-ut 14.) nyitva d. e. 10-1-ig. Belépődíj 1 korona.

Teknológiai iparmúzeum. Nyitva délelőtt 9-1 óráig. Múzeumi könyvtár d. e. 9-1 óráig. Egyetemi könyvtár nyitva délelőtt 9 óratól 12-ig d. u. 3-8-ig. Állatkerti a Városi kertben nyitva egész nap. Belépődíj 60 fillér. Magyar Kereskedelmi Múzeum. Igazgatóság, kereskedelmi szakkönyvtár és keleti miniatúr: V. kerület Váci-körút 32. szám alatt. Hivatásos órák: délelőtt 9-től délután 2 óráig. Házai termékek állandó kiállítása és kereskedelmi-örteneti-gyűjtemény, továbbá a házi-ipari kiállítás (melyben az üzletvezetés árusításokat is eszközöl) a városi ipari csarnokban nyitva: délelőtt 9 óratól 12 óráig és délután 3 óratól 6 óráig. A külföldi kirendeltségek központi üzletvezetése (Magyar kereskedelmi részvételársaság) V. Váci-körút 32. szám alatt.

Időjelzés.

Időjelzés. — Az Országos Meteorológiai Intézet hivatalos jelentése. — Budapest, szeptember 14 Észak-Európát alacsony levegőnyomás borítja, a magas nyomás pedig Nyugat- meg Kelet-Európa felett tartózkodik és Olaszországban másodlagos depresszió fejlődött. Európában az idő hűvös; nagyobb esők voltak Német, Oroszországban, meg az Adria partvidékén. Hazánkban is hűvös volt az idő és csupán a déli határmegyékben fordult elő kevés eső. Kihűlés: Enyhé idő várható, nyugaton meg délen sok helyütt esővel.

A szép kebel. A legelőkelőbb női báj, melyben a természet a legkevésbé békés és a hölgynél csak örömmel fognak értesülni, hogy létezik egy teljesen veszélytelen szer, melylyel a természetet szelid módon kényeztetni lehet, hogy a tokinokban kevésbé fukar legyen. Ez az elikendő hölgynél előtti már ismeretes szer a valódi Kebel Venus-balsam, mely a legújabb orvosi kísérletekkel és tényleg azon tulajdonsággal bír, a kebeleket kifejezetten és újra helyezi, a szöveteiket erősíti, a vállak csontkiszáradt elsimítja, amennyiben a kebeleket egyáltalánban egy bizonyos emelkedést követően. Hatása abban áll, hogy a táplálék átváltásait plasztikus állapotban megkönnyíti és elősegíti, mely utóbbit a kebel saját rakodnak is. A mar egyezt elnök siker a jövőben minden különös kezelést nélkülön.

Legszébb Legjobb Legolcsóbb PAP PAP PAP. GICHNER JANOS. Budapest, VII., Erzsébet-körút 20. Árjegyzék kivételre ingyen és bérmentve küldök. Védőkendőkkel pontosan elkészítenek, nem téves árak kísérleteknek, vagy a pénz visszafutnak.

Szolid árák. Mautner Henrik. Magyar kir. államvasutak Üzletv. Aradon. 25054. szám. 1. Pályázati hirdetmény. (Talpfák szállítása iránt.) A magy. kir. államvasutak aradi üzletvezetésének 1903. évi január havától ugyanezen évi április hó végéig szállítandó 20,000 darab 15 m. hosszú 0.18 alsó, 0.13 felső szélességgel és 0.13 m. vastagsággal bíró, lehetőleg száraz III-rangu tölgytalpára van szükség, a melyek szállítására névbe ezenel nyilvános pályázatot hirdetünk.

Férfiak ingyen kapnak egy legújabb találmány győztesét, melylyel az elgyengült erő visszanyerhető. Mindenki, aki eziránt ír, kap egy próbamagot, egy 100 oldalas könyvvel postán, jól becsomagolva. Ez egy csodálatos csodagyógyszer, mely már ezeket mentett meg, kik fiatalokri kihágások miatt neki betegségekben, syphilis és gyengült férfierőben szenvedtek. E célból elhatározt az intézet, mindenkinek egy csomag győztesrel felvilágosító könyvvel együtt ingyen küldeni. E házisszerrel a baj odahaza gyógyítható és mindenki, a ki fiatalokri kihágások miatt neki betegségekben, szellemi gyengeségben vagy krónikus bajokban szenved, otthon gyógyíthatja magát. Ezen győztesrel közvetlen hatáson szertekre, melyek erőtlenséget, és esodálatosan gyógyítja az évek óta tartó betegségeket. Öregek és fiatalok irhatnak a „State Medical Institute“-nak alant címen, honnét nekik a csomag haladéktalanul megküldetik. Az intézet elsősorban azokat akarja megmenteni, kik kezelést miatt otthonuk nem hagyhatják el. A próbaküldemény bebizonyítja, hogy mily könnyen lehet a veszedelmes bajból otthon is megmenekülni. Az intézet nem tesz kivételeket. Mindenki, aki a győztesrel barmhónét is magyarul, mire neki díszkreatív könyvvel együtt. Írjon azonnal. A küldemény oly szépen van csomagolva, hogy tartalmaz senki sem gyanítja. A levelek közvetlenül címzendők: State Medical Institute, 9, Elektrom Building, Fort Wayne, Ind., America és minden levél bérmentesítendő.

Szenzációs újdonság az általam föltalált cipő öntisztító-gép. melylyel mindenki tudhat, hogy hajolnia kellene, Guzi-kenesedő bőreke, kétféle forgatás által cipőt fényesre tisztíthatja. Világított talpátálmány a törz. védett Guzi-kenesedő, melylyel ha a cipő felőre bekent, ezenen 1 évi frászból jótállást vállalok és idelelőtti elszakadás esetén ingyen megújítom. FENOMÉNÁLIS TALÁLMÁNYOM A TÍPÓ-SÁRKA, mely hozzájárul, hogy a cipő az egyvet kibírja, miután a cipőt, ha nedves állapotban levetik, a bőr öszorán-csodásan kiszárja. Minden háttal vásárolt cipőhöz találmányom közüli kérésre azonnal kettőt teljesen ingyen megküldök. Mindenkinek, hogy meggyőződést szerezhessen világírt Guzi-kenesedő jóságáról, ki címelt velem közli, ítéleg Guzi-kenesedő és több ábrával ellátott árjegyzékem küldök ingyen és bérmentve. Mert neknek a legbiztosabb, ha használatban egy papírban állva a lábát kivonhatják lejárójuk. Meg nem felelő cipőért szennel költözöm magam a pénz minden levetés nélkül visszaidni. A teljes postaköltség csupán 30 krajcár. Férfi víkbőr sima erős cipő . . . . . 3.- Elégens gavallér víz fűzős . . . . . 3.20 Oroszlak, cugos v. fűzős cipő . . . . . 4.50 Elegans szalon-lakk, fűzős cipő . . . . . 4.- Bagaria-csizma egy daraból halhólyaggal teljesen vízmentesre, háromsoros lappal, 3 évi jótállással . . . . . 7.50 Ugyazs borhólygós, tyulvas . . . . . 9.50 Halina-csizma, térdig érő, egész magas bőrbőrítással, halhólyaggal vízmentesen . . . . . 5.- Párisi divat, feltűző elegans box v. sovó fűzős gavallércipő Elegans barna, bagaria cipő . . . . . 4.50 Egyéves önkéntes csizma, elegans, fényesre tisztított 10.- Női szarvegő, fűzős v. fűzős cipő, erős . . . . . 3.- Elegans szalon-lakk, fűzős v. gombos . . . . . 3.50 Párisi divat, feltűző elegans box vagy sovó, fűzős v. gombos . . . . . 4.- Oroszlak fűzős v. cugos, bőrszármal . . . . . 3.50 Fűzőlet:

Nincs többé székrekedés, megszűntél az én Raktár: BECS, I, Habsburggasse 1. Prospektus ingyen. Próbaküldemény 12 dbt bérmentve 3 K., utánvétellel is. Huss-kalácson. Ha kész férfi-ruhákat elegáns kivitelben, új szabásban, jutányos árák mellett venni óhajt ajánljuk Leitersdorfer D. és fia férri-szabó céget BUDAPEST, Koronaherceg-utca 6. Külön osztály méret utáni rendelésekre. Angol és skót különlegességek. Eismert művészes szabás. Jutányos árák, nagy szövetroktár. Méterenkinti eladás. Alapítottatt 1864.

DÓCZI MÓR cipész Budapest, Kerepesi-ut 10. Újonnan átalakított és nagyobított üzlethelyiségre pártatlan a maga nemében. Sehol jobb, olcsóbb, elegánsabb és tartósabb cipőt nem kaphat, mint fenti jőhírnevű cégnél. Férri: Derby, borjúbőr angol bakancs . . . . . 3.50 Borjúbőr v. vízbe, fűzős 3.20, cugos . . . . . 3.- Elegans francia sovó-cipők . . . . . 4.50 Sárga bagaria fűzős vagy cugos . . . . . 3.20 Amerikai bőr-bőrcipők . . . . . 3.50 Lakk vagy box angol bakancs . . . . . 4.50 Szalon- vagy orosz-lakk-cipők . . . . . 4.- Női: Zergo, fűzős vagy cugos 3.-, gombos . . . . . 3.30 Amerikai box, fűzős, gombos vagy cugos . . . . . 3.50 Sovó, fűzős, gombos vagy cugos . . . . . 4.- Szines bagaria-bőr-cipők . . . . . 3.- Szalon v. orosz-lakk . . . . . 3.40 Lakk, kivágott 1.50, keresztöltés . . . . . 2.- Gyermekcipő 1 fr. Fin- vagy léánycipők 2 fr. Képes nagy árjegyzék, csomagolt és szállított ingyen. — 10 irton felül rendelések bérmentve küldetnek. — Védőkendőkkel pontosan és lekiszemeltetesen elkészítenek. — Nem megfellelő Árú készlettel készítenek. Az üzlet nagybőrlétsé miatt az összes nyári cipők előállításai áron, vagyis 20 százalékkal a rendes áron alul kaphatók.

Agulár Ignác Budapest, Kerepesi-ut 30. a Rókus-kórház templomával szemben Flóküzlet Király-u. 6. Az Aradi Vértanúk Albuma. Szerkesztette: VARGA OTTÓ. Arad sz. kir. város és az aradi Kölcsey-egyesület megbízásából. Az aradi vértanúknak emelt díszes irodalmi emlék, amely az eddig legköltséggel kiállításban most érte meg őtidik kiadását. Rendkívül alkalmas ajándékmű. Nyolcvanhat képpel és 6 mű-melléklettel. • Díszes albumszerű kötésben. Ára 15 kor. Megrendelhető a Lampel R. (Wodianer F. és Fiai) sz. és kir. udvari könyvkereskedésben Budapest, VI., Andrássy-ut 21.

Ezen specialista legmeglebbebben ajánlható szerfelett garand tapasztalattal alapján, melyek rendelés intézkedésében és a kórház ügyszervi és bujakörös osztályán való működése alatt számos éven át szerzett. Dr. FABINYI specialista, emeritált kórházi orvos a rendes foglalkozás megzavarása nélkül leg-rövidebb idő alatt gyökeresen gyógyít bármily régi és makacs titkos betegséget (hugycsőfolyást, sebeket, syphilit, bőrbetegségeket és önfertőzésből támadt idegbajokat). Megleppő az eredmény FÉRRI GYENGESEGNEL (IMPOTENTIA) még öregebb egyéneknek is. Levelekre díjtalanul válasz; kívánatra győztesárak. Rendelés 9—3-ig és este 6—8-ig Budapesten, Erzsébet-körút 12. sz. (a New-York palotával szemben), főlelelet. (Bejárát a léposónél. Külön várótermek.

KOSSUTH LAJOS születésének 100-ik évfordulója alkalmából a tisztelt közönség figyelmébe ajánljuk a következő Kossuth-Életrajtot: Kossuth és Kora. Irta Hentaller Lajos. Ára fűző 4 K. — Díszkötésben 5 K. 60 f. Kapható az Athenaeum irod. és nyomdai részvény-társulatnál Budapestben, VII. ker., Kerepesi-ut 54. sz. és minden könyvkereskedésben.

Színházak, szórakozó helyek.

M. KIR. OPERAHÁZ.

Kedd, 1902. szeptember hó 16-án.

Sába királynője.

Nagy opera 4 felvonásban. Zenéjét szerezte Goldmark K. Szövegét írta Mosenthal.

Személyek:

Salamon	Ney D.	Sulamit	Krammer
Baál Hanán	Mihályi	Sába királynője	Dióssy
Assád	Broullí	Astaroth	Berts M.
Fópap	Szendrói		

Kezdeté 7 óraker.

NEMZETI SZÍNHÁZ.

Kedd, 1902. szeptember hó 16-án.

A nők barátja.

Vígjáték 5 felvonásban. Írta ifj. Dumas Sándor. Fordította Kürthy Emil.

Személyek:

De Ryons	Náday	Jane de Simrose	Márkus
Montérg	Horváth	Leverdetné	Szacsavay
De Simrose	Császár	Hackendorf	Delli
Des Targettes	Gyenes	Leverdet B.	Paulay
De Chantrin	Dezso	József	Faludi
Leverdet	Gál	Inas	Narcsisz

Kezdeté 7 1/2 óraker.

VIGSZÍNHÁZ.

Kedd, 1902. szeptember hó 16-án.

Az örnagy ur.

Bobozát 3 felvonásban. Írtak Mars és Kéroul. Fordította Heljai Jenő.

Személyek:

Montérgon	Fenyvesi	Michu	Gyözö
Labourdette	Hegedüs	Dingois	Vendrei
Fréville	Tany	Malozel	Szerémy
Champeaux	Góth	Paulette	Varsányi
Moulard	Tapolcai	Hélaise	Nikó
Bardinet	Rónászéki	Dingoiné	Harasztly

Kezdeté 7 1/2 óraker.

NEPSZÍNHÁZ.

Kedd, 1902. szeptember hó 16-án.

A baba.

Látványos operette 4 szakaszban. Írta Ordonneau Maurice. Fordította Reiner Ferenc. Zenéjét szerezte Audran Edmond.

Személyek:

Lancelot	Hegy	Chantorelle	Solymos
Maximin	Vidor	Lorémois	Tollagi
Hilarius	Németh	Balthasar	Horváth
Hilariusné	Kreacsányi	Basilique	Hortobágyi
Alésia	Kirly	Agnelet	Várdai

Kezdeté 7 1/2 óraker.

MAGYAR SZÍNHÁZ.

Kedd, 1902. szeptember hó 16-án.

Előszór:

Bölcső és koporsó.

Alkalmi darab két részben, két nyílt változással. Írta Verő György.

Személyek:

Asztalosmester	Boross	A jobbágy	Mátrai
A felesége	Sziklainé	A Góbé	Giréth
A leánya	Bokross	A Janó	Palásthy
A legény	Iványi	A lezgy	Sz. kiai
Az inas	Lenkefi	A Panna	Angyal
A vén kuruc	Hidvéghy	A baktér	Báthory
A belletrista	Rathonyi	A hajdu	Szabó
A teatrista	Cserny		

Utána:

Varázshegedű.

Jaques Offenbach operette, egy felvonásban.

Személyek:

Mathieu apó	Sziklai	"Antal	Margó
Georgette	Szelestei		

Kezdeté 7 1/2 óraker.

URANIA SZÍNHÁZ.

Kedd, 1902. szeptember hó 16-án.

Délbábok hazája.

Írta Lovász János.

Kezdeté 7 1/2 óraker.

FOVAROSI NYARI SZÍNHÁZ.

Kedd, 1902. szeptember hó 16-án.

Ernáni.

Opera 4 felvonásban.

Kezdeté 7 óraker.

VAROSLIGETI NYARI SZÍNHÁZ.

Kedd, 1902. szeptember hó 16-án.

Liselott.

Vígjáték 5 felvonásban. Írta Stobitzer Henrik. Fordította Csergő Hugó.

Kezdeté 7 óraker.

REMINGTON - írógép iskolánkban

A beírások most vannak folyamatban. Kiképzett névadásokat ajánlunk hivatalok, intézetek, cégek stb. megfélelítő hűségesei alkalmasságuk. Ez időszakra a számos beírástól és a gyorsiróni állás van nálunk előjogerében.

Glogowski és Társa
Budapest,
VI., Andrassy-ut 12. sz.

FŐVÁROSI ORFEUM

Waldmann Imre igazgató
Nagymező-utca 17.

Ma kedden:

8 uj föllépes

Nizzai élet

nagy kiállításos ballet Holzer J.-ől.
80 közmunkó.
Prima ballerina Terasia Riccio
a miltári Scala-tól.
Az előadás 8 óraker kezdődik.
A télkeriben reggel 5 óráig Vörös Elek cigányzenekara hangversenyes.

EDEN Színház

Király-utca 71. sz.

2000 nőszere berendezve.

Körzetben és újonnan berendezve.

Ma este 8 óraker

nagy előadás

családi és gyermek előadás.

Jegyek már most válthatók. Morsókelt árak.
Az **Illuziók** palotájában. Az **Androlók** mesterséges szoborok. **La Belle Finlandie** Egy ábránd. Az arany országban. **Rak Hills** misztikus házlatatok. **Astarte** a lég rejtélye. **Óriás** élőképke díszítés. A magikus **kard. Electro Motor Blagat**
Semiramis varázskertje.
Víz tündérlátók mese kiállításban. Ragyogó és villogó tűzi szökőkutak.

SZABÓ ISTVÁN és TÁRSA

rüszér-, csemege- és bor-üzlete
Erdélyi katonlegesség raktára.
Balatonmelléki és erdélyi bor raktár.
Budapest, VIII., József-körút 16. sz.
TELEFON 59-94. szám.

A „SZÓLÓFORRÁS”-hoz.

5 kiló mészdes balatonmelléki csemege szőlő	2 kor.	40 fill.
1 kiló mészdes balatonmelléki csemege szőlő	5 fill.	32 fill.
5 kiló Mészdes Opertó	2 kor.	44 fill.
1 kiló Mészdes Opertó		

BUTOR

szükségletet hi tulakap agnónak-
a-felmelés nekü
minön stilyaban
beszerezhetik

részfizetésre

Schwarz Lipót és Testvére

kárpitosmester és butorkereskedő butorkházban
Budapesten, VII., Hársfa-utca 37. sz.
(saját házukban) Wesselyényi-utca keresztesésű.
Fizetési feltételek:
100 kor.-tól 200 koronáig havi részlet --- 10 kor
200 --- 300 --- 15
300 --- 500 --- 20
Készpénzfelvétel 15%, csomagolási díj 3%. Képes árjegyzékért 50 fillér fizendő, mely összeg az árjegyzék visszatérítetik.

A 16496. számú
„Hajócsava”
című 1899. július 6-ról két magyar szabadalomra
vevők vagy engedélyesek kerestetnek.
Szíves ajánlatok „W. A. 5766” alatt Mosse Rudolfhoz, Bécs, I., Seilerstätte 2. kértnek.

Színházak heti műsora.

	M. kir. Operabáz	Nemzeti színház	Vigszínház	Népszínház	Magyar színház
Szerda	Faust	A nevelő A bölcső	A polgármester ur	Piros bugyelláris	Bölcső és koporsó Varázshegedű
Csütörtök	A windsori vig nők	Francillon	Rodostó	Egy görbe nap	Bölcső és koporsó Varázshegedű
Péntek	Zárva	Szigetvári vértanúk	Rodostó	Kossuth Lajos	Bölcső és koporsó Aranylakodalom
Szombat	Hunyadi László	Coriolanus	d. u. Az örnagy ur Rodostó	Kossuth Lajos	Bölcső és koporsó Aranylakodalom
d. u. Vasárnap este		Hoffmann meséi Coriolanus	A polgármester ur Rodostó	Kossuth Lajos	Bölcső és koporsó Aranylakodalom

Fiu-Úlster K. 18. iskolaöltöny K. 10.
fiu-havelock K. 10 (mind tisztá
gyapjú) Rothberger Jakab cs. és
kir. udvari szállítónál Budapest,
Váci-utca 6. szám.

Ajánlat.

Legfinomabb kész

férfi, fiu- és gyermekruhákat

saját műhelyünkben készült, kizárólagosan hazai és angol szövetelekből a legújabb fazonban, szigorúan szabott árak mellett a következő árakért adunk el:

Felöltök	12 frt.
Ranglan és ulster	12 "
Havelok	9 "
Férfiöltönyök	15 "
Fiufelöltök	5 "
Fiúöltönyök	4 "

A kész ruhákból mintákat ingyen és bérmentve. Mértékutáni megrendelések legrovidebb idő alatt a legfinomabb kivitelben és szolidan elkészítettnek. Meg nem felőt kiscserélünk vagy a pénz visszazadjuk.

Gross és Löwenstein

férfiszabók

Budapest, IV., Deák Ferenc-utca 18.

Magyarország legnagyobb cipő- és csizma-gyára.

A munkások sokasága és tuhalmozott áruháztáram arra késztet, hogy a raktáron levő 20.000 pár csizmát 2 év ivselt jótállás mellett saját árban eladjam. Azért tehát bőjőm mindenki, miután oly olcsón árusítok, mint azt becses vevőim kívánják.

Csizmák:
Haltas csizma posztóbel, 30 cm. borbót háromszoros talp --- 6.-
Haltas csizma nemz. bővel, nyelvig bőrről --- 6.-
Bagaris csizma, halnólyag betétel viasztos --- 7.-
Bagaris csizma, orsó hó se ár ellen, 3-szoros talp --- 7.-
Vikkab, kemény vagy puha szár, galvalér --- 10.-
Bagaris fuészima 16-18 évig --- 8.-
Bagaris csizma 14-16 évig 3.50, 6-13 évig --- 2.20
Cipőárak az árjegyzék szerint választandók, vidéki megrendelőknél sokkal kűdők, mintsa személyesen választotta volna. Nemzetis- és levőn a cipőt vagy csizmát kieserölöm vagy a pénz tervésen nélküli visszazadjuk.

A mértékvetélnél elegendő, ha papírrapra állva a láb körvonalát lerajzoljuk.

Agulár Dávid BUDAPEST VII. KER., Erzsébet-körút 6. sz.

AZ IZZADTSÁGTÓL
eredő fényt az aroról, valamint a borotválástól eredő pattanásokat eltűnteti a „FORTUNA” arvez.
Egy üveg ára 3 korona.
A hajhullást megakadályozza és a hajkorpától megtisztítja a fejet a „FORTUNA” hajszesz.
Egy üveg ára 2 korona.
Kapható: **Schubert Arnold**
„Fortuna” gyógyszerüzletében
Budapest, VII., Csengery- és Dob-utca sarkok.

Butor

csak jó minőségű.
Hálószoba, keredő, ágyszög-
divány, asztal, szék, ifosztal,
könyveszekrény, úr fotelek,
otoman, szalonberendezés, tük-
rök, nagy egyenlős lá, nagymé-
reű, oladás nagyban és
kicsiben. Vidékre gondosan
csomagolva, birtolva. Csak
VI. Teréz-körút 40. sz. sz.
Steinberger Manó
butoriparánál.

A KI

Kossuth korát

alaposan ismerni akarja, azt a kort, amelyben Kossuth léngszellemé

haza sorát irányította, rendelje meg
1. Gracza György
sz 1848-49-iki magyar szabadságharc története

ezüzm nagy munkáját, a mely a szabadságharc legkimerítőbb forrásaiban. Ár 15 korona. Mind a két munka külön-külön vagy együtt is megrendelhető csekély havi részletfizetésre a kiadónál: **Laprel R. (Wodianer F. és Fiat)** cs. és kir. udv. könyvkereskedésében, Budapest, VI., Andrassy-ut 21. szám.

Magyar kir. államvasutak Igazgatóság.
127717/902. AI.

Pályázati hirdetmény.

Az aulított igazgatóság a magy. kir. államvasutak részére a jövő 1903. évben, illetőleg 1905. év végeig különféle terpen-
tin olajokból felmerülő szükségleteinek szállítást biztosítani kívánván, ezen-
nel nyilvános pályázatot hirdot.

A kírás tárgyat képesegyes cikkeket előtűntetű jegyzék, mely az anyag-
mind ajánlat, mintál szolgá, valamint a szállítóskúra vonatkozó részletes módozatok, valamennyi házi kereskedelmi és iparkamáránál megtekinthetők és a m. kir. államvasutak igazgatóság anyag- és leltárbeszerzési (AIH) szakosztályánál (Budapest, Andrassy-ut 73. sz. II. emelet 47.) ingyen kaphatók.

A szabályszerűen kiállított, ivenként egykoronás m. kir. okmánybéllyeggel ellátott ajánlatok lepecsételve legkésőbb f. évi október hó 9-iki déli 12 óráig a magy. kir. államvasutak budapesti főpénztáránál letendő.

Bánatpénz nélküli vagy később benyújtott ajánlatok, valamint olyanok, melyek nem pontosan és a részletes módozatok betartása mellett állítatnak ki, nem vétetnek figyelembe.
Budapest, 1902. szeptember hóban.
Az igazgatóság. (Utányomás nem díjazt.)

„LE DÉLICÉ”

Legjobb Vergé **szivarkapapir.**
Legkedveltebb Vergé **szivarkahüvely.**

A szivarka egyszer meggyújtva mindvégig ég. Minden dohánytűszedésben kapható

Menyasszonyi kelengyék.

Uri-, női- és gyermek fehérneműek áruháza

SCHREIER VICTOR és Társa Váci-utca 26. szám.

UJDONSÁGAINK fehérneműekben, blouzok, pongyolák és Joupponokban megérkeztek.

Virágnyelv.

Minden ismert virág jelentősége magyan írva ebben a könyvben, melyek szerkesztője a legjobb keleti forrásból állított össze. Ara szines kötetben 80 fill. Az egész előtets borítása csodán bármintre kildetik meg. Megrendelhető Lampel Róbert (Wodianer F. és Fiai) és. és kir. udvari könyvkereskedésben, Andrássy-ut 31. sz.

Egyenruhák és katonai felszerelések

páratlan elegans kivitelben legjutányosabban

Blum Sándor

elsőrangú egyenruházati és hadfelszerelő intézetében

Ő felsége a perzsa császár és orosz nagyherceg udvari szállítója.

BUDAPEST, VÁCI-UTCA 16. sz.

A 13194. számú

„Szerkezet különböző helyeken alkalmazott több órák egy központból való egyidejű szabályozására” című, 1898. május 27-ől kelt magyar szabadalomra

vevők vagy engedélyesek kerestelnek.

Szíves ajánlatok „W. D. 5798” alatt Mosse Rudolfhoz Bécs, I. Seilerstätte 2. intézendők.

A 17250. számú

„Készülék vizkerítésére gőzkazánok számára”

c. magyar szabadalom tulajdonosa szabadalmának értékesítése céljából magyar gyárosokkal összeköttetést keres, esetleg szabadalmát eladja vagy gyártási engedélyt ad. — Felvilágosítás nyerhető:

Kalmár J. mérnök, hites szabadalmi ügyvivő irodájában Budapest, VII., Kerepesi-ut 44. szám

A 10986. számú

„Uj lángterelő lokomotív, lokomobil és hajókázánokhoz”

című magyar szabadalom tulajdonosa szabadalmának értékesítése céljából magyar gyárosokkal összeköttetést keres, esetleg szabadalmát eladja vagy gyártási engedélyt ad. — Felvilágosítás nyerhető:

KALMAR J. mérnök, hites szabadalmi ügyvivő irodájában, Budapest, VII. Kerepesi-ut 44.

Titkos betegségek

gyógyítására legjobban ajánlható 26 éven át szerzett kórházi és magánorvosi tapasztalatai alapján

Dr. Kajdacsy

v. esász. és kir. ezredorvos és kórházi főorvos.

Biztos sikerrel rövid idő alatt gyógyít; húgycsőfolyást, hólyagbajt, sebeket, syphilit, bőrbajokat, elgyengült férfierőt, idősebbeknél is electro Massage vagy Psychopropor által. Onfer-tőzést és annak utóbjait: ideg- és hágerinezbajt és minde női bajokat.

— Rendel: 9 órától 4-ig és este 7—8-ig. —

Budapesten, Kigyó-utca 5.

Clotild-palota (I. emelet).

Átjáró ház. — Lift használat.

Levelekre válaszol, gyógyszeréről gondoskodik.

Levél útján is biztos gyógyszer.

62116/1902. szám.

Haszonbérleti hirdetmény.

A magyar vállálap tulajdonát képező, s Pest-Pilis-Solt-Kiskunvármegyében, Czegéd város határában fekvő „LEGELŐRÉSZELETEK” elnevezés alatt ismeretes bírtok hat részében még pedig: az I. számú 602⁹/100, a II. számú 636⁹/100, a III. számú 74⁹/100, a IV. számú 713⁹/100, az V. számú 929⁹/100 és a VI. számú 450⁹/100 (1100 □-os) hold kiterjedésben és a versenytárgyalási feltételekben részletezett kivélési ágak szerint 1903. évi november hó 1-től 1915. évi október hó 31-ig terjedő 12 évre az alírt ministerium IX. ügyosztályában (V. Vadász-utca 33. szám)

1902. évi október hó 22-ik napján délelőtt 12 órakor

tartandó zárt ajánlatu, nyilvános verseny útján fog haszonbérbe adatni. A bérleti szándékozók a fent kiirt határon azzal hitvatnak meg, hogy egykoronásí bélyeggel ellátott és a kellő bántápnéz letételel igazoló pénztári nyugtával felszerelt írásos zárt ajánlataikat az alírt ministerium segédhivatalainak főigazgatójánál legkésőbb a versenytárgyalási nap délelőtt 10 órájáig nyújták be.

Az ajánlatokban a bérleti szándékot bírtokrészléért nem holdanként, hanem egészben felajánlott évi haszonbér számmal és betűkkel kiírandó és kijelentendő azokban egyszerűsmin, hogy ajánlattevő a versenytárgyalási és bérleti feltételek ismeri, s azoknak magát feltétlenül aláveti. Az ajánlatok borítéka felső részén feljegyzendő, hogy az ajánlat, mely bírtokrészletre vonatkozik.

Elkésve érkezett, vagy kellőleg ki nem állított anyag fel nem szerelt ajánlatok, valamint utóajánlatok figyelembe vétetni nem fognak.

A részletes versenytárgyalási és haszonbérleti feltételek a ministerium segédhivatalainak főigazgatójánál és a czegédi közalapítványi gazd. felügyelőségénél a hivatalos órák alatt tekinthetők meg.

BUDAPESTEN, 1902. évi augusztus hóban.

A váltás- és közoktatásügyi m. kir. ministerium.

AZANKER

élet- és járadékbiztosító-társaság.

Magyarországi vezérképviselőség: BUDAPEST, VI. ker., Deák-tér 6. szám (Anker-udvar), a társaság saját házában. Alapítottatt 1858.

Összes vagyon ..... 145 millió korona
Biztosítási állomány ..... 511 millió korona
Eddigi kifizetések ..... 242 millió korona

A nyeremény-részesüléssel biztosítottak vegyes és haláleseti biztosításoknál A osztalékterv szerint — úgy mint 26 év óta állandóan — az évi biztosítási díj 25%-át kapták készpénzben kifizetve, míg a vegyes és takarékpénztári biztosításoknál B osztalékterv szerint (évenként emelkedő osztalék) a biztosítás kezdete óta befizetett összes díjak 3%-a, ugymint a biztosítási tartam

3 év.	4 év.	5 év.	6 év.	7 év.	8 év után
9%	12%	15%	18%	21%	24%

fizetett ki készpénzben.
Előnyös kiházásitási és vegyes biztosítások.
Prospektussal és felvilágosítással szolgál a fenti magyarországi vezérképviselőség, (hová ügyrökösegek iránti ajánlatok is intézendők), valamint a társaság ügynökei.

ALKALMI BUTOR-ELADÁS.

Nagyon ajánlom a t. butorvásárló közönségnek, hogy mielőtt szükségletét bíráol fedezné, tekintse meg butortelepemet, ahol az összes eddig mintául szolgált asztalos- és kárpitozott butorok, mélyen leszállított árban adatnak el. Nagy választék egyszerű butorokban, valamint a legdrágább kivitelű.

Dósa Kálmán Erzsébet-tér 18. sz. Sas-utca sarok.

Arjegyzék ingyen és bérmentve.

Huzás jövő héten!

50 fillérért
50.000

korona ért. nyerhető

a Pozsonyi Kiállítási Sorsjátékon
Huzás visszavonhatatlanul szeptember 21-én.

Sorsjegyek mindenütt kaphatók.

Megrendeléseket a pénz előleges beküldése ellenében pontosan eszközöl a
Kiállítási Sorsjegy Iroda Budapest, V., Nádor-utca 16. szám.

50 fillérért 50.000 korona.

50 fillérért 50.000 korona.

50 fillérért 50.000 korona.

Minden sok egysejt... Minden sok egysejt... Minden sok egysejt...

KERESLET. Komplotrista, ki már pulkafutásban...

Bréner nővérek... Deutsch Miksa... Eckstein Bernát... Engelmann Mór...

Andrássy ut... Teljesen árva, intelligens család...

Gazdasági állás... Divatruzsák... Egy olcsó zongorát...

Magyar-német levelezés... Képezésné... Egy okleveles... Képzésné...

Kossuth Lajos... Boros- és törkölyös... Olcsó csemeszőlő... Boroshordók...

Magyar ruha... Bécsei szabóné... Középkora... Hóviz... Tanárjelölt...

Intelligens fiatal leány... Szegény... Gabonakereskedők... Hóviz... Tanárjelölt...

Intelligens fiatal leány... Szegény... Gabonakereskedők... Hóviz... Tanárjelölt...

Polgári iskolát... Szegény... Gabonakereskedők... Hóviz... Tanárjelölt...

Polgári iskolát... Szegény... Gabonakereskedők... Hóviz... Tanárjelölt...

Okleveles Használt férfiruhákat legmagasabb árban...

Vidékiek... Kerekpár... Cimos utca... Singer-varrogépek... Névelőket...

Waltner... Névelőket... Szeghed S. Lujza... Zalogházban... Akamai ajándéki eladók...

Grünberger A. Béla örökös... Pályázati hirdetmény... Zalogházban... Akamai ajándéki eladók...

Grünberger A. Béla örökös... Pályázati hirdetmény... Zalogházban... Akamai ajándéki eladók...

Grünberger A. Béla örökös... Pályázati hirdetmény... Zalogházban... Akamai ajándéki eladók...

Grünberger A. Béla örökös... Pályázati hirdetmény... Zalogházban... Akamai ajándéki eladók...

Grünberger A. Béla örökös... Pályázati hirdetmény... Zalogházban... Akamai ajándéki eladók...

Grünberger A. Béla örökös... Pályázati hirdetmény... Zalogházban... Akamai ajándéki eladók...

Grünberger A. Béla örökös... Pályázati hirdetmény... Zalogházban... Akamai ajándéki eladók...

Grünberger A. Béla örökös... Pályázati hirdetmény... Zalogházban... Akamai ajándéki eladók...

Mielőtt... Magyar Könyvtár... Szarokerti Radó Antal...

Szarokerti Radó Antal... Magyar Könyvtár... Szarokerti Radó Antal...

Szarokerti Radó Antal... Magyar Könyvtár... Szarokerti Radó Antal...

Szarokerti Radó Antal... Magyar Könyvtár... Szarokerti Radó Antal...

Szarokerti Radó Antal... Magyar Könyvtár... Szarokerti Radó Antal...

Szarokerti Radó Antal... Magyar Könyvtár... Szarokerti Radó Antal...

Szarokerti Radó Antal... Magyar Könyvtár... Szarokerti Radó Antal...

Szarokerti Radó Antal... Magyar Könyvtár... Szarokerti Radó Antal...

Szarokerti Radó Antal... Magyar Könyvtár... Szarokerti Radó Antal...

Szarokerti Radó Antal... Magyar Könyvtár... Szarokerti Radó Antal...

Szarokerti Radó Antal... Magyar Könyvtár... Szarokerti Radó Antal...

Magyar Könyvtár... Szarokerti Radó Antal...

Szarokerti Radó Antal... Magyar Könyvtár... Szarokerti Radó Antal...

Szarokerti Radó Antal... Magyar Könyvtár... Szarokerti Radó Antal...

Szarokerti Radó Antal... Magyar Könyvtár... Szarokerti Radó Antal...

Szarokerti Radó Antal... Magyar Könyvtár... Szarokerti Radó Antal...

Szarokerti Radó Antal... Magyar Könyvtár... Szarokerti Radó Antal...

Szarokerti Radó Antal... Magyar Könyvtár... Szarokerti Radó Antal...

Szarokerti Radó Antal... Magyar Könyvtár... Szarokerti Radó Antal...

Szarokerti Radó Antal... Magyar Könyvtár... Szarokerti Radó Antal...

Szarokerti Radó Antal... Magyar Könyvtár... Szarokerti Radó Antal...

Szarokerti Radó Antal... Magyar Könyvtár... Szarokerti Radó Antal...